

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEMNUNİYET
DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: BAYBURT
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

Çağrı IRMAK

Yüksek Lisans Tezi

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi

Ana Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU

2024

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN
BELİRLENMESİ: BAYBURT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çağrı IRMAK

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU

BAYBURT - 2024

KABUL VE ONAY

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU danışmanlığında, Çağrı IRMAK tarafından hazırlanan “Öğretmen Adaylarının Memnuniyet Düzeyinin Belirlenmesi: Bayburt Üniversitesi Örneği” başlıklı bu çalışma, 29.08.2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Türkan ÇELİK

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Furkan ALTUNAY

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU

Bu tezin kabulü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun/...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Murat KUL

Enstitü Müdürü

BEYANNAME

Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU danışmanlığında hazırlamış olduğum “Öğretmen Adaylarının Memnuniyet Düzeylerinin Belirlenmesi: Bayburt Üniversitesi Örneği” başlıklı program seçin tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

29.12.2021

Çağrı IRMAK

ÖN SÖZ

Çıktığımız bu yolda, güler yüzü ve bitmeyen enerjisiyle büyük motivasyon kaynağım, Sevgili Öğretmenim Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU'ya desteklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum. Tez jürimde bulunan kıymetli hocalarım Doç. Dr. Türkan ÇELİK'e ve Dr. Öğr. Üyesi Furkan ALTUNAY'a katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. Hem hocam hem de arkadaşım, Karadeniz Teknik Üniversitesi Arş. Gör. Denizhan TIRYAKI'ye katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. Tezimin yapıtaşlarından biri olan Bayburt Üniversitesi Öğretmen Adaylarına ayrıca teşekkür ediyorum. Bana, yüksek lisans eğitimim sürecinde her türlü kolaylığı sağlayan Gümüşhane Emniyet Müdürlüğü mensubu amirlerime ve ekip arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Her zaman azmine hayran olduğum can eşim Şuheda IRMAK'a, çocuklarım Alparslan ve Ahmet Furkan'a, canım annem Sürmeli IRMAK'a, babam Aydın IRMAK'a çok teşekkür ediyorum.

Eğitim, eğitim, eğitim...

Sevgi ve saygılarımla.

Çağrı IRMAK

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: BAYBURT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Çağrı IRMAK

Bayburt Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU

Bayburt-2024, Sayfa: 69

Araştırmanın amacı, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerini öğrenim gördükleri program türü, cinsiyetleri, yaşları, sınıf dereceleri, gelir düzeyleri, mezun oldukları lise türü ve başarı düzeyleri gibi çeşitli değişkenler yoluyla tespit etmektir. Yapılan çalışmada Eğitim Fakültesi öğretmen adayları için ve Eğitim Fakültesi özelinde Sosyal Bilimler Eğitimi için eğitimin çeşitli yönlerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı ve hem öğretmen adayları hem de öğretim elemanları için daha verimli ve tatmin edici bir eğitim süreci sunulacağı düşünülmüştür. Bu araştırmanın amacına uygun olarak ana problem ve alt problemlere çözüm bulabilmek için Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretmen adayları araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2023–2024 eğitim ve öğretim yılında Bayburt Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 837 öğretmen adayları oluşturmaktadır.

Araştırmada nicel yöntemin tarama modeli kullanılmıştır. Veriler 100 maddeden oluşan A Memnuniyet Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS programı üzerinden değerlendirilmiştir. Fark analizlerinde iki bağımsız değişken olması durumunda Bağımsız Örneklem T Testi; ikiden fazla bağımsız değişken olması durumunda ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA testleri sonucunda, anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için; varyanslar eşit dağılmıyorsa (homojen değilse) Tukey, eşit dağılıyorsa Tamhane testi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerinin 3.17 (orta memnuniyet düzeyi) olarak çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenim görülen program, cinsiyet, yaş aralığı, sınıf düzeyi, ailenin aylık gelir durumu, mezun olunan lise türü, akademik başarı puanı değişkenleri ile öğrenim görülen üniversiteden memnuniyet duyma düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar oluşturduğu görülmektedir.

Çalışmanın sonucunda öneri olarak, bu tür çalışmaların diğer fakültelerde de yapılması, başka üniversitedeki diğer öğrencilerin memnuniyet düzeyinin düşük olduğu durumların tespit edilerek tedbirlerin alınmasına ve çözüme kavuşturulmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, sosyal bilgiler, öğretmen adayları, üniversite yönetimi, yarar, memnuniyet.

ABSTRACT

M. SC. THESIS

DETERMINING THE SATISFACTION LEVELS OF TEACHER CANDIDATES: BAYBURT UNIVERSITY EXAMPLE

Çağrı IRMAK

Bayburt University

Institute of Graduate Studies

Department of Turkish and Social Studies Education

Thesis Advisor: Assist. Prof. Dr. Zeynep TAŞYÜREK MUTLU

Bayburt-2024, Pages: 69

The purpose of the study is to determine the satisfaction levels of teacher candidates studying at Bayburt University Faculty of Education through various variables such as the type of program they are enrolled in, their gender, age, class levels, income levels, type of high school they graduated from, and their achievement levels. It is anticipated that the study will contribute to the improvement of various aspects of education for teacher candidates at the Faculty of Education and specifically in Social Studies Education, and will provide a more efficient and satisfying educational experience for both teacher candidates and faculty members. To address the main problem and sub-problems of the study, teacher candidates from Bayburt University Faculty of Education constitute the population of the research. The sample of the study consists of 837 teacher candidates studying at Bayburt Faculty of Education during the 2023–2024 academic year.

The survey model was used in the study. The data were collected through a Satisfaction Scale consisting of 100 items. The collected data were analyzed using the SPSS program. For the difference analyses, the Independent Samples T-Test was used when there were two independent variables, and one-way variance analysis (ANOVA) was conducted when there were more than two independent variables. To identify between which groups significant differences existed in the ANOVA tests, the Tukey test was used if the variances were not homogeneously distributed, and the Tamhane test was used if they were homogeneously distributed.

As a result of the research, it was found that the satisfaction level of the teacher candidates was 3.17 (moderate level of satisfaction). Additionally, it was observed that there were significant differences between the satisfaction levels with the university and variables such as the type of program, gender, age range, class level, monthly family income, type of high school graduated from, and academic success score.

As a recommendation as a result of the study, it is thought that conducting such studies in other faculties will help to identify the situations where the satisfaction level of other students at the university is low, to take measures and to find solutions.

Keywords: Education, social studies, teacher candidates, university administration, benefit, satisfaction.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	II
BEYANNAME	III
ÖN SÖZ	IV
ÖZET	V
ABSTRACT	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
TABLOLAR.....	XI
ŞEKİLLER.....	XII
KISALTMALAR.....	XIII
SİMGELER.....	XIII
GİRİŞ.....	1
Araştırmanın Konusu ve Problemi	2
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	3
Araştırmanın Sınırlılıkları	3
Varsayımlar	3
Terim ve Tanımları.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
1. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
1.1. EĞİTİMİN TEMEL KAVRAMLARI.....	5
1.1.1. Eğitim.....	5
1.1.2. Öğrenme.....	5
1.1.3. Öğretim	6
1.1.4. Eğitimin İşlevleri	6
1.1.5. Eğitimin Türleri	7
1.1.5.1. Formal eğitim.....	7
1.1.5.1. İnformal eğitim	8
1.1.6. Eğitim Kültür İlişkisi	9
1.2. TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ VE YAPISI.....	9
1.2.1. Eğitim Sistemi ve Öğeleri.....	10
1.2.2. Türk Millî Eğitiminin Amaç ve İlkeleri.....	10
1.2.2.1. Genel amaçlar	10
1.2.2.2. Özel amaçlar	10
1.3. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ	11
1.3.1. Türkiye'de Öğretmenlik Mesleğinin Tarihi	11
1.3.1.1. Öğretmenlik mesleği ve zamana karşı değişen roller	11
1.3.1.2. 21. yüzyıl öğretmen becerileri	11
1.3.2. Öğretmende Bulunması Gereken Kişisel Özellikler.....	12
1.3.3. Öğretmende Bulunması Gereken Mesleki Özellikler	13
1.3.3.1. Genel kültür bilgisi-genel yetenek bilgisi	13
1.3.3.2. Özel alan bilgisi	13
1.3.3.3. Pedagojik formasyon bilgisi	14
1.4. ÜNİVERSİTELERİN KURULUŞU	14
1.4.1. Eğitim Fakültelerinin Kuruluşu ve Eğitim Fakültelerinden Beklentiler.....	14
1.4.2. Bayburt Üniversitesi Tarihi.....	15

1.4.3. Bayburt Eğitim Fakültesinin Kuruluşu	17
1.5. MEMNUNİYET KAVRAMI VE MEMNUNİYETİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	18
1.5.1. Memnuniyet Kavramı	18
1.5.2. Fiziki Koşullar ve Memnuniyet	20
1.5.3. Altyapı ve Memnuniyet	21
1.5.4. Kütüphane Olanakları ve Memnuniyet	21
1.5.5. Derslerin İçerikleri ve Memnuniyet	21
1.5.6. Akademik Personel/Diğer Çalışanlar ve Memnuniyet	21
1.5.7. Genel Öğrenci Profili ve Memnuniyet	21
1.6. ÇALIŞMANIN SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ İÇİN ÖNEMİ	22
1.7. İLGİLİ ÇALIŞMALAR	23
1.7.1. Ulusal Çalışmalar	23
1.7.2. Uluslararası Çalışmalar	25
İKİNCİ BÖLÜM	28
2. YÖNTEM	28
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	28
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	28
2.3. VERİ TOPLAMA ARACI	29
2.4. VERİLERİN TOPLANMASI	29
2.5. VERİ ANALİZİ	30
2.5.1. Normallik Testi	30
2.5.2. Ölçekte Yer Alan Değişkenlerin Faktör Analizi	31
2.6. GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK	33
2.6.1. Geçerlik ve Güvenirlilik	33
2.6.2. Alınan Etik Önlemler	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	36
3. BULGULAR	36
3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	36
3.2. GRUPLAR ARASI FARK ANALİZLERİ	39
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	53
Sonuç ve Tartışma	53
Öneriler	55
KAYNAKÇA	56
EKLER	62
Ek 1: A Memnuniyet Ölçeği Demografik Bilgiler (1/2)	62
Ek 2: Üniversite Öğrencileri İçin Memnuniyet Ölçeği (1/3)	64
Ek 3: Etik Kurulu Kararı	67
Ek 4: Ölçek Kullanım İzni	68
ÖZ GEÇMİŞ	69

TABLÖLAR

Tablo 1: Akademik Kadro	16
Tablo 2: Diğer Personeller	16
Tablo 3: Üniversite Programına Göre Katılımcı Sayıları ve Genel Ortalamalar	28
Tablo 4: Normallik Analizi	31
Tablo 5: Faktör Analizi	31
Tablo 6: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Demografik Bilgileri Analizi	36
Tablo 7: Program Türüne Göre Memnuniyet Düzeyi Fark Analizi	39
Tablo 8: Program Türüne Göre İkili Karşılaştırma Tablosu	41
Tablo 9: Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem T Testi	43
Tablo 10: Yaş Aralığına Göre Memnuniyet Farkı Analizi	44
Tablo 11: Yaşa Göre Karşılaştırmalı Memnuniyet Farkı Analizi	45
Tablo 12: Sınıf Derecelerine Göre Memnuniyet Düzeyi Fark Analizi	45
Tablo 13: Sınıf Derecelerine Göre Karşılaştırmalı Memnuniyet Düzeyleri Fark Analizi	46
Tablo 14: Aile Gelir Düzeyine Göre Memnuniyet Fark Analizi	47
Tablo 15: Aile Gelir Düzeyine Göre İkili Karşılaştırmalar Tablosu	48
Tablo 16: Lise Türüne Göre Memnuniyet Fark Analizi	50
Tablo 17: Lise Türüne Göre İkili Karşılaştırmalar Tablosu	51
Tablo 18: Başarı Düzeylerine Göre Memnuniyet Düzeyi Fark Analizi	51
Tablo 19: Başarı Düzeyine Göre İkili Karşılaştırmalar Tablosu	52

ŞEKİLLER

Şekil 1: Üniversite Memnuniyeti ve Kaliteyi Etkileyen Unsurlar	19
--	----

KISALTMALAR

TDK	: Türk Dil Kurumu
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
OTDÜ	: Ortadoğu Teknik Üniversitesi
KTÜ	: Karadeniz Teknik Üniversitesi
BÜ	: Bayburt Üniversitesi

SİMGELER

%	: yüzdelik dağılım
C	: cilt
N	: örneklem sayısı
p	: korelasyon katsayısı/ anlamlılık değeri
p_{jx}	: madde güçlük indeksi
r_{jx}	: madde ayırtıcılık gücü indeksi
S	: standart sapma
s.	: sayfa
t	: t değeri
$\bar{x}$	: aritmetik ortalama

GİRİŞ

Eğitim, çağdaş medeniyetler seviyesine çıkmanın en önemli basamağıdır. Eğitimin öneminden dolayı gelişigüzel verilmesi beklenemez. Bu nedenledir ki eğitimin girdileri, çıktıları ve belirli bir planı olmak zorundadır. Her ülkede olduğu gibi ülkemizde de okullar eğitimin verildiği başlıca kurumlardandır. Bu sistem içerisinde en önemli faktör insan faktörüdür. Çünkü niteliksiz insan faktörü çok iyi planlanmış bir sistemin içine de girse o sistem işlevsiz olmaya mahkûmdur. Diğer bir deyişle eğer insan girdisi nitelikli ise planlanmış olan sistemde aksaklıklar olsa da sistem işlemeye devam eder. Bu bakımdan insan faktörünü nitelik yönünden en üst seviyeye çıkarmak tüm toplumlarda birincil hedef olmalıdır (Yıldırım, 2002).

Toplumların eğitim ihtiyacının karşılanmasında üniversiteler önemli bir yere sahiptir. Bilimin ışığında bilginin oluşturulduğu, aktarıldığı veya yeniden yapılandırıldığı ve bunları yapan ya da yapacak olan kişilerin yetiştirildiği merkezlerden olan üniversiteler bir ülke için aynı zamanda önemli bir bilimsel araştırma-geliştirme merkezleridir. Ayrıca sosyoekonomik olarak da ülkelerin gelişmelerine önemli katkı sağlarlar (Kaleli ve Naralan, 2012). Dahası bireyin ve toplumun niteliğini artıran önemli kurumlardan biri olan üniversiteler; ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel, teknolojik, etik ve entelektüel olarak bireyin gelişiminde önemli bir görev üstlenmektedir (Gençyılmaz ve Zaim, 1999). Bu nedenle toplumların gelişip çağdaş muasır medeniyetler seviyesine çıkabilmeleri için üniversitelerin üslendiği bu görev, öğrencilerin beklentileri ve memnuniyetleri sağlanarak yerine getirilebilir (Tascı, 1995; Eroğlu, 2002).

Günümüzün imkânlarının getirileriyle beraber insanlardaki memnuniyet kavramı da değişmekte ve gelişmektedir. Yaşamsal memnuniyet, teknolojik imkânların artması ve refah seviyesinin yükselmesi ve her şeye dair seçeneklerin artmasıyla birlikte günümüzde önemini artırmıştır (Karaaslan, 2021). Bu doğrultuda öğrencilerin memnuniyetini etkileyen birçok unsur olabilir. Fiziksel koşullara ve bu koşulların temizliğine, teknolojik araç gereçlerin yeterliliğine, öğretim elemanlarının sayısal yeterliliğine ve donanımlı olmalarına, sosyokültürel olanaklara dikkat edilmelidir (Tayyar ve Dilşeker, 2012). Aynı zamanda öğrencilerin değişim ve gelişimle beraber öğrenim gördükleri kurumlardan beklentileri değişmiş, gelişmiş ve çeşitlenmiştir. Bu durum öğrencilerin beklentilerinin bireysel farklılık göstermesiyle de ilişkilendirilebilir (Uzgören, 2007).

Eğitim fakültesi öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, sosyal bilgiler eğitiminin kalitesini artırmak ve öğrencilerin akademik başarısını desteklemek açısından kritik öneme sahiptir. Öğrenci memnuniyeti, eğitim programlarının ve öğretim yöntemlerinin

etkililiğini gösterir ve düşük memnuniyet, programda yapılması gereken değişiklikleri belirlemeye yardımcı olabilir. Ayrıca, yüksek memnuniyet, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirme, okula bağlılıklarını artırma ve akademik başarılarını destekleme potansiyelini güçlendirir. Öğrenci geri bildirimleri, program ve öğretim yöntemlerinin iyileştirilmesine dair önemli bilgiler sunarken, mesleki hazırlığı da etkileyerek gelecekteki öğretmenlik kariyerlerine katkıda bulunur. Genel olarak, memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, eğitim kalitesini yükseltmek ve öğrenci başarılarını artırmak için önemli bir araçtır (Altınok ve Şahin, 2017; Erdem ve Yılmaz, 2016; Karakış ve Akpınar, 2020).

Araştırmanın Konusu ve Problemi

Eğitim fakültesi öğretmen adaylarının üniversitenin fiziki koşullarının, altyapısının, kütüphanenin, dersler-ders içeriklerinin, ders veren akademik personelin, ders veren akademik personel dışındaki diğer personelin ve öğrenci profilinin değerlendirilmesi ile ilgili memnuniyet düzeyleri nedir?

Alt Problemler;

1. Öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü program türü ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Öğretmen adaylarının cinsiyetleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Öğretmen adaylarının yaşları ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Öğretmen adaylarının sınıf dereceleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
5. Öğretmen adaylarının gelir düzeyleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?
7. Öğretmen adaylarının başarı düzeyleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Bayburt Üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerini öğrenim gördükleri program türü, cinsiyetleri, yaşları, sınıf dereceleri, gelir düzeyleri, mezun oldukları lise türü ve başarı düzeyleri gibi çeşitli değişkenler yoluyla tespit etmektir.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Eğitim, bireyin gelişmesinde dolayısıyla da toplumların gelişmesinde en önemli unsurlardan biridir. Dünyada ve ülkemizde de üniversiteler eğitim verilen üst seviye kurumlardandır. Üniversiteler bireyin kaliteli yaşam sürmesinde, sosyal, ekonomik ve teknolojik anlamda kendini geliştirmesinde önemli bir yere sahiptir (Şahin, 2011).

Her alanda olduğu gibi eğitim hizmeti alınan üniversitelerde de en önemli unsurlardan biri eğitim hizmeti alan öğrencilerin beklentilerinin karşılanmasıdır. Çünkü beklentiler öğrencilerin geleceğe dair ihtiyaçlarını planlamalarına olanak sağlayacak, beklentilerinin yüksek seviyede karşılanması motivasyonlarını yükselterek başarı düzeylerinin artmasına katkı sağlayacaktır (Bakır, Arslan ve Gegez, 2016). Bu bilgiler ışığında bu araştırmanın önemi, Bayburt Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri kurumdan memnuniyet düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından yüksek olduğu alanların belirlenerek öğretmen adaylarının yararına olacak desteğin sağlanacağı, ayrıca memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu alanların da saptanarak gerekli tedbirlerin alınması için üniversite yönetimine bilimsel destek sağlanacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2022-2023 ve 2023-2024 eğitim-öğretim yılı Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 1686 öğrenciden 847 öğrencinin katılımı ile sınırlıdır.

Öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerini belirten ifadeler, ölçekteki memnuniyet düzeylerini belirten ifadeler ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Ölçeği dolduran öğrenciler gerçek demografik bilgilerini girdiği varsayılmaktadır.

Ölçeği dolduran öğrencilerin maddelerin her birini samimiyetle işaretlediği varsayılmaktadır.

Terim ve Tanımları

Eğitim: Kişinin her yönüyle istendik hedefler dâhilinde geliştirilmesi için yapılan çalışmaların bütünüdür (Akyüz, 1982).

Öğrenme: Deneyimler, yaşantılar neticesinde bireyde gerçekleşen nispeten kalıcı değişimlerdir (Küçüköğlü ve Taşkın, 2016).

Öğretim: Öğretme etkinliklerin önceden belirlenen bir plan dâhilinde belirli bir ortamda icra edilmesidir (Güven, 2007).

Memnuniyet: Bir durumdan ya da olgudan neşe, sevinç duymak olarak tanımlanmaktadır (Veenhoven, 1996).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. EĞİTİMİN TEMEL KAVRAMLARI

1.1.1. Eğitim

Eğitim, geniş anlamda bireyi belli bir amaca göre yetiştirme biçimidir ve sosyal hayattaki kültürlenme sürecinin yerini alır. Kültürlenme süreci ile arasındaki temel fark ise eğitim sürecinin kasıtlı olmasıdır. Herhangi bir konuda eğitim alan kişilerin eğitim aldıkları konuya dair duyuşsal, bilişsel veya psikomotor davranışlarında biçimlenme beklenmektedir. Eğitim; bilgi, beceri, tutum ve değerler aktarımı olarak tanımlanabilir. Çağdaş anlamda eğitim, kişinin bilgiyi kendisi tarafından oluşturmasıyla, geliştirmesiyle ve yorumlamasıyla da gerçekleşebilir. Eğitim, daha çok okullarda öğretmenler aracılığıyla sağlanmaktadır. Bunun yanında aile ve çevre de eğitimde önemli yere sahiptir. Tyler’a göre eğitim; “bireyin davranış biçimlerini değiştirme süreci” olarak tanımlanmıştır. Burada eğitim dinamik bir süreç olarak ele alınmıştır. Birçok eğitimci de Tyler’ın bu tanımını dikkate alarak program geliştirme çalışmaları yapmıştır. Yapılan program çalışmalarında öğrenci gereksinimlerine önem verilmiştir. (Fidan, 2012).

Toplumdaki yenilenme nasıl ki bireyden başlıyorsa eğitimdeki yenilenme de bireyden başlamaktadır. Eğitimin amaçlarının saptanması ve değerlendirme süreçleriyle arasındaki farkın belirlenip kapatılması gerekmektedir. Bu fark büyük oranda öğrenme ortamlarının geliştirilmesi, neyin nasıl öğretilmesiyle ilgilidir (Varış, 1978).

Eğitim, “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” diye tanımlayan Ertürk, kasıtlılık kelimesiyle bir planlılığa işaret etmektedir. Bu çerçevede oluşturulan programlarda ihtiyaçların belirlenmesi ve beklentilerin karşılanması önemlidir (Ertürk, 2013).

1.1.2. Öğrenme

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli unsur aklını aktif şekilde kullanarak öğrenmesidir. Pek çok eğitimci öğrenmeyi “yaşantı ürünü ve nispeten kalıcı izli davranış değişikliği” olarak tanımlamaktadır. Başka bir anahtar kelime ise bireyin davranışlarında gözlenebilir değişmedir. Öğrenme, kişinin çevreyle etkileşimi ile birlikte oluşmaktadır. Her kişinin de çevre ile etkileşimi farklı şekilde ve boyutta olmaktadır. Bu durum öğrenmenin bireysel bir süreç olduğunu da ortaya koymaktadır (Özet, 2012).

Bireyin kendi yaşantısı yoluyla ve deneyimleriyle belirli davranışlarında değişikliğin meydana gelmesi ayrıca bu değişikliğin belirli bir süre kalıcı olmasıdır. Öğrenme kişinin kendi kendine yaptığı etkinliklerle olabileceği gibi başka kişi veya aracın etkisiyle de belirli bir amaca yönelik oluşabilir (Sağlam, 2008).

1.1.3. Öğretim

Öğretme, etkinliklerin önceden belirlenen bir plan dâhilinde belirli bir ortamda icra edilmesidir. Bu doğrultuda okullarda yapılan planlı, kontrollü ve örgütlenmiş öğretme faaliyetlerine ise öğretim denilmektedir. Öğretim, önceden planlandığı için formal eğitim kapsamındadır. Bir öğretmenin öğrencilere neleri öğretmek istediği ve öğrencilerin öğretmenin öğrettiklerinden ne kadarını öğrenebildiğiyle açıklanır. Etkili öğretim için olması gerekenler (Güven, 2007);

- Dersin anlaşılabilirliği
- Öğretimsel çeşitlilik
- Öğretmenin göreve uyumu
- Öğretim sürecinde yer alma
- Öğrenci başarı oranı

Geleneksel öğretim yaklaşımında hâkim olan, öğretmenin bilginin kaynağı olması anlayışı yerini çağdaş yaklaşım ile birlikte öğretmenin rehber olduğu yeni öğretim yaklaşımına bırakmıştır (Şimşek, 2009).

1.1.4. Eğitimin İşlevleri

Eğitimin temel işlevleri aşağıda sıralanmaktadır;

Eğitimin toplumsal (sosyal) işlevleri: Toplumun verilen eğitimden beklentileri karşılaması ve gereksinimlerine cevap vermesi, toplumun değişimiyle birlikte gelişimi ve bireyin topluma uyum sağlaması bu işleviyle ilgilidir (Aslan, 2001).

Eğitimin bireysel işlevleri: Bireyin istek, ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini karşılaması ve bireyin kendini gerçekleştirmesidir (Karşlı, 2012).

Eğitimin siyasal işlevleri: Haklarını bilen, haklarını arayan ve sosyal hayata aktif katılım sağlayan bireylerin yetiştirilmesi, mevcut anayasal düzenin korunmaya çalışılması ve vatandaşlık görevlerinin bilincinde vatandaşların yetiştirilmesidir (Ballı ve Kartal, 2020).

Eğitimin ekonomik işlevleri: Bilinçli üretici ve tüketiciler yetiştirmek, nitelikli insan gücü üretmek, ekonomi alanında yaratıcı düşünebilen, fırsatları değerlendirebilen bireyler yetiştirmektir (Çakmak, 2008).

Eğitimin gizil işlevleri: Eğitimin örtük işlevidir. Direkt olarak amaçlanmaz fakat hayatımızda çok önemli yeri olan kararlarımıza etki eder. Eş seçmek, statü (saygınlık) kazanmak, sosyal denetim, işsizliği önleme, çocuk bakıcılığı vs. eğitimin gizil işlevine örnektir (Ada, 2007).

1.1.5. Eğitimin Türleri

1.1.5.1. Formal eğitim

Biçimsel eğitim ya da formal eğitim; önceden hazırlanmış belli bir plan dâhilinde yapılan eğitimidir. Bir plan dâhilinde yapıldığı için yeri, zamanı, yöntemi, hedef kazanımları ve kim tarafından uygulanacağı bellidir (Özet, 2012).

Örgün eğitim, okullarda verilen eğitimi kapsamaktadır. Belirli aşamalarda gerçekleşir. Okul öncesinden başlayarak yükseköğrenime kadar aşamalı olarak ilerlemekte ve sonunda bitirilen okullardan mezuniyet belgesi verilmektedir (Demirel ve Kaya, 2005).

Eğitim; resmi, planlı ve aşamalı olarak düzenlenmiş bir program dâhilinde gerçekleşir. Öğretmen ve öğrenciye düşen görevler planlanmış ve tanımlanmıştır. Öğrencinin kayıtlanmasını gerektiren eğitim türüdür (Duman, 2003).

Okul öncesi eğitim; eğitim kurumlarının kreş, yuva, ana sınıfı, anaokulu gibi bölümlerinde 48-60 ay aralığındaki çocukların örgün eğitim aldığı aşamadır. 2019 yılında yapılan değişiklikle bu yaş aralığı anaokulu ve uygulama sınıflarında 36-56 aylık, ana sınıflarında ise 45- 56 aylık olarak değiştirilmiştir (MEB, 2019).

İlköğretim; 12 yıllık zorunlu eğitimin ilk aşaması olan 4+4 olmak üzere 8 yılı kapsayan ilkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 69 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Ayrıca 66, 67 ve 68 aylık çocuklardan velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir. İlköğretimin başlıca amacı her çocuğa iyi bir vatandaş olmak için gereken bilgi, beceri, değerleri ve davranışları kazandırmak; onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmektir. Her bir öğrenciyi aynı zamanda kendi ilgi, istek ve yeteneklerine uygun olarak üst öğrenime ve hayata hazırlamaktır (MEB, 2019).

Ortaöğretim; 12 yıllık kesintisiz eğitimle gelen 4+4+4 sisteminde üçüncü 4 yıllık dönemi kapsamaktadır. Bu kurumlar ilke olarak Türk Milli Eğitiminin genel ve özel amaçlarını temele alarak evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun; öğrenci merkezli, aktif öğrenme

ve demokratik kurum kültürünü benimsemiştir. Bireylerin bedensel, zihinsel ve ahlaki olarak gelişimlerini amaç edinmiş olan orta öğretim kurumları, bireyleri yükseköğretime hazırlarken ayrıca uluslararası düzeyde kendine yetebilen bireyler yetiştirmeyi amaçlamışlardır (MEB, 2016).

Yükseköğretim; ortaöğretimi tamamladıktan sonra yüksekokul, fakülte, akademi, enstitü, konservatuar gibi eğitim kurumlarını kapsayan en az iki yıl olmak üzere eğitim veren kurumların örgün aşamasıdır (Sağlam, 2008).

Yükseköğretimin amaç ve görevleri ise; Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı, vatanını, milletini seven, haklarını sorumluluklarını bilen, genel manada Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerine bağlı bireyler yetiştirmektir. Bireylerin aynı zamanda kendi ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda aldıkları eğitimle alanlarında uzmanlaşmalarını sağlamak üniversitelerin görevlerindendir.

Yaygın eğitim; örgün eğitim sisteminden bağımsız olarak ya da örgün eğitimin bir aşamasında bulunan bireylere kendi ilgi, istek, beceri ve ihtiyaçlarına yönelik verilen eğitimlerdir. Bu eğitim çeşitli zaman ve seviyede hayat boyu devam etmektedir (Pehlivan, 2006).

1.1.5.2. İnfomal eğitim

İnfomal eğitim, bireyin yaşantısında gelişigüzel, plansız, programsız, kendiliğinden, farkında olmadan edindiği eğitimi kapsar. İnfomal eğitim iki temele dayanır. Bu iki temelden biri taklit diğeri ise gözlemdir. Birey özellikle çocukluk yıllarında ailesinden, dışarıda arkadaşlarından çevresinde gördüğü şeyleri farkında olmadan gözlemler ve taklit eder. Bu süreç infomal eğitimin çerçevesinde gerçekleşir (Demirel ve Kaya, 2005).

Öğretmenler okulda planlı, programlı verdikleri eğitimin yanında farkında olmadan kendi düşünce ve davranışlarını öğrencilere aktarabilirler. İşte bu amaçlı, planlı, programlı olmayan eğitime infomal eğitim, diğeri bir adıyla doğal eğitim denilmektedir. İnfomal eğitim amaçlı, planlı, programlı olmadığı için bazen zararlı, gereksiz ve istenmeyen bilgiler de edinilebilir. Öğretmen bu hususun bilincinde olarak dikkatli olmalıdır (Ada, 2007).

İnfomal eğitim kapsamında değerlendirilen sargın eğitim, eğitim bilimlerinin yeni kavramlarından biridir. Sargın eğitim, bireyin kendi kendine edindiği bilgi, beceri, değerleri kapsamaktadır. Bireyin bilgi, beceri ve değerlerinin birikimiyle yetkinlik kazanması olarak tanımlanmaktadır (Günay, 2019).

1.1.6. Eğitim Kültür İlişkisi

Bir toplumun var olan maddi ve manevi değerlerinin tümüne kültür denir. Toplumlar sahip olduğu maddi ve manevi değerleri geleceğe aktarmak ister. Günümüzde giderek karmaşık hale gelen kültürün kuşaktan kuşağa aktarılması oldukça zorlaşmıştır. Bu nedenle eğitim, kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasında çok önemli bir role sahip olmasıyla birlikte, kültürün aktarımında araç olarak da kullanılmaktadır (Gültekin, 2008).

Eğitim ve kültür ilişkisini daha iyi anlayabilmek için bazı kültürel süreçleri ve kavramları ifade etmek gerekir (Demirel ve Kaya, 2005).

Kültürleme; sosyal bilimlerde sosyalizasyon süreci olarak tanımlanmaktadır. Bireyin yaşamı boyunca toplumun ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda etkilenmesi ve değiştirilmesi sürecini kapsamaktadır. Toplumdaki kültür zoraki, kasıtlı ya da gelişigüzel olarak bireye kazandırılabilir.

Kültürlenme; bir toplumun üyesinin ya da üyelerinin başka bir kültürden gelen üye ya da üyelerden etkilenmesi sonucu oluşan sentezlenmedir. Bu etkilenme sonucu oluşan sentezlenme bir kültürün alt kültürleri arasında da gerçekleşebilir. Oluşan sentezleme kültürlerden sadece birinde meydana gelirse kültürlenme kavramı ile açıklanır.

Kültürleşme; bir toplumun üyesinin ya da üyelerinin başka bir kültürden gelen üye ya da üyelerden etkilenmesi sonucunda oluşan sentezlenmedir. Kültürlenme tanımından farklı olarak kültürleşme her iki kültüründe birbirini etkileyerek değiştirmesi söz konusudur.

Kültür şoku; kendi kültürlerinden çıkarak başka kültürlerle karşılaşan bireylerin yeni kültüre karşı uyum sağlamadaki yaşadıkları zorlukları ifade etmektedir.

Kültürel asimilasyon; kültürel özümseme olarak da adlandırılan bu kavram bir kültürün başka bir kültürün etkisiyle kendi kültürel özelliklerini yitirip tamamen diğer kültüre bezemesini ifade etmektedir.

1.2. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ VE YAPISI

Anayasanın 2. maddesinde; “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.” hükmü yer almaktadır. Bu düzenleme kapsamında Türk Milli Eğitim sisteminin de hukuksal bir dayanağı vardır (Bayoğlu, 1988).

Türk Eğitim sistemi belirli hiyerarşik normlarla düzenlenmiştir. Bu hiyerarşik düzenin en başında anayasa vardır. Anayasadan sonra sırayla yasa, tüzük, yönetmelik, kararname, yönerge ve genelge olarak sıralanmıştır (Demirel ve Kaya, 2005).

1.2.1. Eğitim Sistemi ve Öğeleri

Sistem, mantık sınırları içerisinde bir bütünlüğü, tutarlılığı olan düşünce ve ilkeler topluluğu, karşılıklı iletişim veya etkileşim içinde bulunan parçaların bütünü, kısaca belirli bir kaideye göre işleyen mekanizmadır (Odabaşı, 1997). Her sistemde olduğu gibi eğitim sisteminin de kaynağa ihtiyacı vardır. Eğitim sisteminin kaynağını girdiler oluşturmaktadır. Girdiler, hedefe ulaşabilmemiz için ihtiyaç duyduğumuz her şeydir. Eğitimin hedeflerine ulaşabilmesi için girdilerin işlenmesi gerekir. Girdilerin işlenmesi eğitim sisteminde süreç kısmını oluşturur (Sönmez, 2008).

Eğitimin amaçları doğrultusunda girdilerin işlenmesiyle sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçlar istediğimiz davranış değişiklikleri olmalıdır. Eğer sonuçlar istenilen davranış değişikliklerini yansıtmıyorsa dönütler aracılığıyla girdiler ve işlem basamakları kontrol edilerek tekrar sonuçlara ulaşılır. Dönütlerin sağladığı bu dönüşüm sisteme dinamizm sağlamaktadır (Akyüz, 2008).

1.2.2. Türk Milli Eğitiminin Amaç ve İlkeleri

1.2.2.1. Genel amaçlar

- Atatürk ilkelerine ve anayasaya bağlı, milli ve manevi değerleri benimsemiş ve geliştirecek olan yurttaşlar yetiştirmektir.
- Bedenen ve ruhen sağlıklı çağdaş, yapıcı ve yaratıcı dünya vatandaşı yetiştirmektir.
- İlgi, istek ve becerileri dâhilinde meslek olarak geliştirmek ve topluma kazandırmaktır.
- Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (Şimşek ve Kartal, 2019).

1.2.2.2. Özel amaçlar

- Türk Milli Eğitiminin özel amaçları genel amaçlara bağlı kalınarak bazı temel ilkeler dâhilinde belirlenmiştir. Bu ilkeler, çağdaş dünyada olması gereken evrensel insan haklarına dayalı; genellik ve eşitlik, ferdin ve toplumun ihtiyaçları, yöneltme, eğitim hakkı, fırsat ve imkân eşitliği, süreklilik, demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık,

karma eğitim, okul aile iş birliği, Atatürk inkılâp ve ilkeleriyle Atatürk milliyetçiliği olarak belirlenmiştir (Şimşek ve Kartal, 2019).

1.3. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ

1.3.1. Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğinin Tarihi

Öğretmenlik, meslek olarak insanlık tarihine kadar dayandığı söylenebilir. İnsan dünyaya geldiği ilk andan itibaren öğrenme süreciyle yüz yüzedir. Bireyin ilk öğretmenleri ailesidir. Okul çağına gelinceye kadar birey ailesi ve çevresinden birçok şey öğrenir. Bu öğrenmeler informal öğrenme olarak değerlendirilir. Okul sürecinde ise formal eğitim diye literatürde yer alan, belirli bir uzman kişi tarafından verilen veya rehberliğinde gerçekleştirilen öğrenmeler yer alır (Coşkun, 2022).

Türkiye’de öğretmen yetiştirilen kurum ilk olarak 1848 yılında kurulmuştur. Bu durum öğretmenliğin de meslek olarak kabul edildiğinin göstergesidir. Geçmişten günümüze geçen süre zarfında öğretmen yetiştirme anlayışlarında ve programlarında birçok değişiklikler yapılmıştır. 1997-1998 eğitim öğretim yılı itibariyle uygulanan 8 yıllık zorunlu eğitim ile lisans programlarında değişikliğe gidilmiştir. Son olarak da 2012- 2013 yılı itibari ile eğitimde 4+4+4 sistemine geçilmiş ve bu sistem doğrultusunda öğretmen yetiştiren programlar oluşturulmuştur (Küçükahmet, 2006).

1.3.1.1. Öğretmenlik mesleği ve zamana karşı değişen roller

Öğretmenlik mesleğine geçmişten günümüze doğru bakıldığında öğretmen yetiştiren kurullarda ve öğretmen yetiştirme programlarında yapılan değişikliklerle beraber öğretmenden beklenen rollerde de bazı değişiklikler olmuştur. Geleneksel öğretmen anlayışında öğretmen bilgiyi aktaran konumundayken çağdaş öğretmen anlayışında ise öğretmen, öğrencinin bilgiye ulaşmasına rehberlik eden uzman kişi rolünü almıştır. Değişen zamana uyum sağlayabilmek için farklı zamanlarda öğretmenden beklen roller değişmiştir. Örneğin sanayi devriminin ve birinci dünya savaşının yaşandığı yıllarda öğretmenden beklen roller daha milliyetçi bireyler yetiştirmek ve sanayi kollarında çalışabilecek bireyler yetiştirmek iken günümüzde küreselleşen dünyanın etkisiyle öğretmenden beklen roller sorgulama yeteneği yüksek, yaratıcı, yenilikçi bireyler yetiştirmek olmuştur (Coşkun, 2022).

1.3.1.2. 21. yüzyıl öğretmen becerileri

Değişen ve gelişen dünyada bilgiye ulaşmanın hızı oldukça artmıştır. Teknoloji çağında doğru bilgiye ulaşmak yirmi birinci yüzyıl öğretmenlerinden beklenen becerilerde değişime sebep olmuştur. Bireye bilgiyi doğrudan aktarmak yerine bilgiye ulaşma yollarını gösteren

yirmi birinci yüzyıl öğretmeninde bulunması gereken beceriler aşağıda verilmiştir; (Öğretim ve Çelik, 2009).

- Rehberlik eden
- Problem çözme becerisi yüksek
- Eleştirel düşünebilen
- Yaratıcı
- Yeniliklere uyum sağlayabilen
- Öğrenmeye açık
- Teknoloji okur-yazarlığı yüksek

1.3.2. Öğretimde Bulunması Gereken Kişisel Özellikler

Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen Eğitim-Öğretim Yeterliliklerinde öğretmenlerde bulunması beklenen özellikler şu şekilde sıralanmıştır (MEB, 2002);

➤ İyi bir öğretmenin, kalıcı öğrenmelerin sağlanabilmesi için bireysel farklılıkları dikkate alarak uygun öğrenme ortamı oluşturması ve öğrencilerin gelişim özelliklerini de dikkate alması gerekir.

➤ Nitelikli öğretmen, planlı ve programlı çalışmanın önemini bildiğinden dolayı planlı ve programlı çalışır.

➤ Nitelikli öğretmen, materyal kullanımının önemini bildiğinden dolayı materyal geliştirmesini bilir ve duruma göre yaratıcı düşünerek materyali uygun bir zamanda kullanır.

➤ Nitelikli öğretmen, hangi bilginin veya konunun hangi yöntem veya teknikle daha iyi öğretilbileceğini bilir. Hangi öğretim yöntem ve tekniğinin ne gibi avantajları ve dezavantajları olduğunun farkında olarak işlediği konuya en uygun yöntem ve tekniği seçer ve uygular.

➤ Nitelikli öğretmen, etkin katılımın kalıcı öğrenmedeki önemini farkındadır. Konuya uygun olarak bireysel veya grupla öğrenme etkinlikleri uygulayarak öğrencilerin etkileşim içinde olmalarını sağlar.

➤ Nitelikli öğretmen, hedefler doğrultusunda yapılan etkinliklerin değerlendirilmesi gerektiğini bilir. Değerlendirme öncesinde, esnasında ve sonrasında neler yapacağını farkındadır.

➤ Nitelikli öğretmen, güdülenmenin ve motivasyonun öğrenme üzerine etkisinin farkında olarak öğrencileri neyin güdeleyeceğini bilir. Öğretmen çalışma alışkanlıkları

kazandırma ve meslek seçimine yönelik yönlendirmelerde kullanacağı kaynak ve yöntemlerin farkındadır.

➤ Nitelikli öğretmen, öğrencilerin temel becerilerini geliştirmenin öneminin ve nasıl yapacağının farkındadır.

➤ Nitelikli öğretmen, öğrenmede bireysel farklılıkların farkında olurken özel gereksinimli öğrencilerinde farkında olur ve uygun etiklikler tasarlayarak gerekli öğrenmeleri sağlar.

➤ Nitelikli öğretmen, eğitimin bireyin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamak üzere şekillendiğini bilir ve eğitimin sadece örgün eğitimden ziyade olmadığının farkında olarak bireye yaygın eğitim kapsamında destek sağlar.

➤ Nitelikli öğretmen, okul yönetimiyle iş birliği içinde olmanın eğitimin kalitesi üzerine etkisinin farkındadır. Öğretmen üzerine düşen sorumlulukları yerine getirir.

➤ Nitelikli öğretmen, değişen dünya şartlarına uyum sağlayarak sürekli kendisini geliştirir.

➤ Nitelikli öğretmen, eğitim sistemini, okulun örgüt şemasını ve işleyişini bilir. Okulun sorularına çözüm önerileri getirir.

➤ Nitelikli öğretmen, öğrencilerin öğrenmelerini yakinen takip eder. Eğitimin öğretmen, öğrenci, veli iş birliği içerisinde daha kaliteli verileceğini bilir ve sürece rehberlik eder.

1.3.3. Öğretmende Bulunması Gereken Mesleki Özellikler

1.3.3.1. Genel kültür bilgisi-genel yetenek bilgisi

Kamuya memur olarak atamalarda önemli bir ölçüt olan KPSS sınavının bir kısmını Genel Kültür ve Genel Yetenek sınavları oluşturmaktadır. Öğretmen atamalarında da birinci oturum olarak girilen sınavda Türkçe, matematik, tarih, coğrafya, vatandaşlık ve güncel bilgiler sınanmaktadır. Buradan anlaşılacağı üzere, tabii olarak bir öğretmenin sadece konu alanı bilgisinden ziyade diğer alanlardan da bilgi sahibi olması gerekli görülmektedir (MEB, 2002).

1.3.3.2. Özel alan bilgisi

Öğretmenlerimiz mezun oldukları branş veya alanları hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olmalıdırlar. Örneğin bir sosyal bilgiler öğretmeni tarih, coğrafya, vatandaşlık ve yan alan dediğimiz siyaset, ekonomi, felsefe, sosyoloji, antropoloji, sosyal psikoloji, hukuk vs. konuları hakkında bilgi birikimine sahip olmalıdır (MEB, 2002).

1.3.3.3. Pedagojik formasyon bilgisi

Bir konu hakkında bilgi sahibi olmak ayrı bir meziyet, o konuyu başkalarına öğretebilmek ayrı bir meziyettir. İşte pedagojik formasyon öğretmenlik mesleğinin “bir şeyi öğretebilme” kısmı ile alakalıdır (Seferoğlu, 2004).

1.4. ÜNİVERSİTELERİN KURULUŞU

Ülkemizde kurulan ilk üniversite olma özelliğini taşıyan İstanbul Üniversitesi, Osmanlı Devleti döneminde Darülfünun (Fen Evi) olarak adlandırılmış ve 1933 yılında adının değiştirilmesiyle Cumhuriyetimizin ilk üniversitesi oluşmuştur. Cumhuriyetimiz döneminde çeşitli değişiklikler yapılarak açılan İstanbul Teknik Üniversitesi (1944) ve Ankara Üniversitesi (1946) köken itibari ile Osmanlı Devleti dönemine dayanmaktadır. 2000’li yıllara kadar Trabzon’ da Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Erzurum’ da Atatürk Üniversitesi, İzmir’ de Ege Üniversitesi, yine Ankara’ da Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ve Gazi Üniversiteleri ülkemizde yükseköğrenim veren başlıca kurumlardır (Kömürlü, 2019). Günümüzde bütün illerimizde en az bir tane üniversite bulunmaktadır (Öztürk, 2011).

1.4.1. Eğitim Fakültelerinin Kuruluşu ve Eğitim Fakültelerinden Beklentiler

Öğretmenlik, Osmanlı Devleti’nin ilk yıllarında din adamlığı mesleği ile iç içe bir meslek olarak görülmektedir. İlk olarak Fatih Sultan Mehmet Han döneminde ilkokul öğretmenliği için özgün bir program belirlenmiş ve bazı öğretim yöntem ve teknikleri üzerine eğitimler verilmiştir. Osmanlı Devleti’nde ilk olarak öğretmen okulu Tanzimat döneminde açılmıştır. 16 Mart 1848 yılında Darülmualimin adıyla açılan bu okul yalnızca erkek öğretmenlere eğitim vermiştir. Daha sonra 26 Nisan 1870 yılında Darülmuallimat adıyla kız öğretmen okulu açılmıştır. Cumhuriyet döneminde Atatürk öncülüğünde eğitimde millileşme çalışmaları başlamış ve 22 Mart 1926 ‘da Maarif Teşkilatı Kanunu çıkarılarak Muallim Mektepleri adı altında öğretmen yetiştiren kurumlar açılmıştır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel kanunu ile 1974 yılında öğretmen yetiştirmek için iki yıllık yüksekokullar açılmıştır. 1989-1990 yılı itibari ile öğretmen yetiştirme okullarının süresi dört yıla çıkarılarak lisans eğitimi almak zorunlu hale getirilmiştir. Öğretmen ihtiyacını karşılamak için 1990 yılından itibaren başta Fen-Edebiyat fakülteleri olmak üzere birçok fakülte mezunlarına formasyon eğitimi verilerek öğretmen ihtiyacı karşılanmıştır. Yüksek Öğretim Kurumu 2009 yılından itibaren Fen-Edebiyat ve İlahiyat fakültelerinde okuyan öğrencilere eş zamanlı olarak formasyon alma hakkı tanımıştır (Yalçınkaya ve Aktepe, 2016).

Eğitimdeki ve eğitim fakültelerindeki hizmet kalitesinin eğitime yansımalarına bakıldığında bazı başlıklar öne çıkmaktadır, bunlar (Duygun, 2007);

➤ Güvenilirlik; derslerin ders programlarına uygun olarak yapılması, derslerin her zaman vaktinde yapılması, öğrencilerle ilgili tutulan kayıtların eksiksiz yapılması, eğitim kurumunda çalışanların öğrencilerin karşılaştığı problemlerle mücadelesinde samimiyetle davranması,

➤ Duyarlılık; eğitici konumunda bulunan akademisyenlerin öğrencilerle ilgilenemeyecek kadar meşgul olmaması, öğrencilere verilecek hizmetlerin çok fazla bekletilmeden zamanında verilmesi, derslerin ne zaman ve nerede yapılacağını bilginin öğrencilere verilmesi, eğiticilerin ders vermeye her zaman istekli olması ve derslere zamanında gelmesi,

➤ Yeterlilik; eğitici kadronun yeterli bilgi, beceri ve tecrübeye sahip olması,
➤ Ulaşılabilirlik; eğitim kurumunun kolay ulaşılabilir yerde olması,
➤ Nezaket; eğiticilerin öğrencilere tüm içtenlikleri ile yaklaşması, öğrencilere gereken saygı ve ilgiyi göstermesi,

➤ İletişim; öğrencilerin dilek ve şikâyetlerinin dikkate alınması, eğitim kurumunda ve eğitim esnasında oluşabilecek olumsuzluklardan öğrencilerin haberdar edilmesi,

➤ Dürüstlük; eğiticilerin konularında uzman ve bilgili olması, eğiticilerin verdikleri bilginin güncel olması, eğiticinin hitabet becerisinin yeterli olması ve öğrencilerin derslerde aldıkları eğitim neticesinde alanlarında başarılı olacaklarına güvenmeleri,

➤ Güvenlik; öğrencilerin kişisel kayıtlarının gizliliğinin sağlanması,
➤ Anlaşılabilirlik; derslerin öğrencilerin anlayabileceği seviyede anlatılması, öğrencilerin özel ilgi ve isteklerinin eğitici tarafından anlaşılabilmesi,

➤ Eğitim hizmetinin somut yönleri; eğitim ortamının modern görünümlü olması, eğitim binasının görsel olarak estetik ve ilgi çekici olması, eğitim ortamının temiz ve düzenli olması, sınıf ortamının eğitime elverişli olması, eğiticilerin kıyafet olarak düzgün görünümlü olması, eğitimde kullanılacak olan materyallerin yeterli olmasıdır.

1.4.2. Bayburt Üniversitesi Tarihi

Cumhuriyetimizin genç sayılabilecek üniversitelerinden olan Bayburt Üniversitesi 31.05.2008 tarihinde kurulmuştur. Bayburt Üniversitesinin misyonu ve vizyonu aşağıda sunulmuştur (Bayburt Üniversitesi, 2024);

Misyonu:

➤ Eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve topluma hizmet süreçlerinde katılımcı, araştırmacı, gelişmeye açık, evrensel değerlere saygılı bir yönetim anlayışı ile ekip olarak çalışarak ulusal ve uluslararası alanda etkili olmak,

- Rekabetçi, sonuç alıcı iş birlikleri geliştirip, modern ve üretime yönelik bilgi-teknoloji üreterek, kentin toplumsal ve ekonomik gelişimini sağlamada öncülük etmek,
- Sağladığı güvenli, sağlıklı, huzurlu ve bilime dayalı bir çalışma ortamıyla öğrencilerini başarıya odaklamak ve tüm potansiyellerini kullanabilmelerini sağlamak,
- Mesleki ve akademik alanda yetkin, girişimci kendini sürekli geliştiren toplumsal değerlere sahip ve topluma faydalı olacak bireyler yetiştiren bir üniversite olmaktır.

Vizyonu:

- Kaliteli eğitimi, bilgi ve beceriye yönelik hizmet üretimi, bilimsel ahlak ve değerlere sahip girişimci bireyleri ile topluma her anlamda katkı sağlayan, başarıya odaklı, tercih edilen bir üniversite olmak.

Tablo 1: Akademik Kadro

Profesör	Doçent	Dr. Öğretim Üyesi	Araştırma Görevlisi
16	77	161	78

Üniversite tarihçesinde yer alan bilgilere göre; kadrosunda 16 Profesör, 77 Doçent, 161 Doktor Öğretim Üyesi, 78 Araştırma Görevlisi görev yapmaktadır.

Tablo 2: Diğer Personeller

İdari Birimler	Sürekli İşçi	Sözleşmeli Personel
215	117	38

İdari birimlerde 215 personel, 177 Sürekli İşçi ve 38 Sözleşmeli Personel görev yapmaktadır.

Bayburt Üniversitesi nitelikli eğitim vermek ve öğrenci memnuniyetini sağlamak için “Bayburt Üniversitesi Kalite Politikası” açıklamıştır. Kalite politikasında yer alan ilkeler aşağıda sunulmuştur (BÜ, 2024);

- Kalite yönetimi temel ilkelerinin Bayburt Üniversitesinde bir yaşam felsefesi olarak benimsenmesi ve uygulanmasını sağlamak.
- Uymakla yükümlü olunan mevzuat ve standartların gerektirdiği uygulanabilir tüm şartları karşılayarak ve kalite odaklı bir yönetim anlayışı ile ekip olarak çalışarak hedefleri gerçekleştirmek.

➤ Katılımcı, araştırmacı, sürekli gelişmeye açık bir anlayışla hizmet sunarak, çalışanların, Bayburt Üniversitesinden hizmet alan, hizmet veren, iş birliğinde bulunan tüm paydaşların beklentilerini karşılamak ve memnuniyetlerini sağlamak.

➤ Yasalarla belirlenen eğitim, Ar-Ge gibi tüm görevleri, hizmet sunulan kesimle, çevreyle, toplumla yakın iletişim ve iş birliği içinde gerçekleştirerek, toplumsal gelişmeye katkı sağlamak.

➤ Çalışan sağlığı ve güvenliğini sağlayan, yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımların yeşereceği bir çalışma ortamı yaratmak.

➤ Bütün üniversite kaynağını etkin bir biçimde kullanarak, sürekli iyileştirme ile tüm süreçlerdeki verimliliği artırmak.

➤ Alanında öncü, geleceği tasarlayan, evrensel değerleri benimseyen, uluslararası standartlara uygun ve dijital dönüşüm gerekliliklerini sağlayan bir üniversite olmak.

1.4.3. Bayburt Eğitim Fakültesinin Kuruluşu

Cumhuriyetimizin köklü üniversitelerinden olan Atatürk Üniversitesine bağlı olarak ilk defa 2002 yılı itibari ile hizmet vermeye başlayan Bayburt Eğitim Fakültesi, ilk olarak Fen Bilgisi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği ana bilim dallarında eğitim vermeye başlamıştır. 2008 yılında 22.05.2008 tarih ve 5765 sayılı kanunun Ek: 97. maddesi gereği Bayburt Üniversitesi kurulunca Eğitim Fakültesi de Bayburt Üniversiteye bağlı olarak çalışmalarını devam ettirmiştir (Bayburt Üniversitesi, 2024).

Eğitim Fakültesi 2002 yılından 2018 yılına kadar şehir merkezinde bulunan yerleşkede eğitim verirken 2018 yılından sonra yeni yapılan Erzincan yolu üzerinde bulunan mevcut yerleşkede eğitim vermektedir (BÜ, 2024).

2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı itibariyle Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 5 Profesör, 17 Doçent, 24 Doktor Öğretim Üyesi, 7 Araştırma Görevlisi, 2 Öğretim Görevlisi olmak üzere toplam 55 akademik personel bulunmaktadır (BÜ, 2024).

Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı itibariyle mevcutta 1686 öğrenci eğitim almaktadır (BÜ, 2024).

Çalışmamızda evrenimizi oluşturan Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde aktif olarak aşağıdaki programlarda eğitim verilmektedir; (BÜ, 2024)

➤ Temel Eğitim Bölümü kapsamında Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği

➤ Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü altında Fen Bilgisi Öğretmenliği ve Matematik Öğretmenliği

➤ Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü altında Türkçe Öğretmenliği ve Sosyal Bilimler Öğretmenliği

➤ Eğitim Bilimleri Bölümü altında Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

➤ Yabancı Diller Eğitimi Bölümü altında İngilizce Öğretmenliği

➤ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü altında Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği

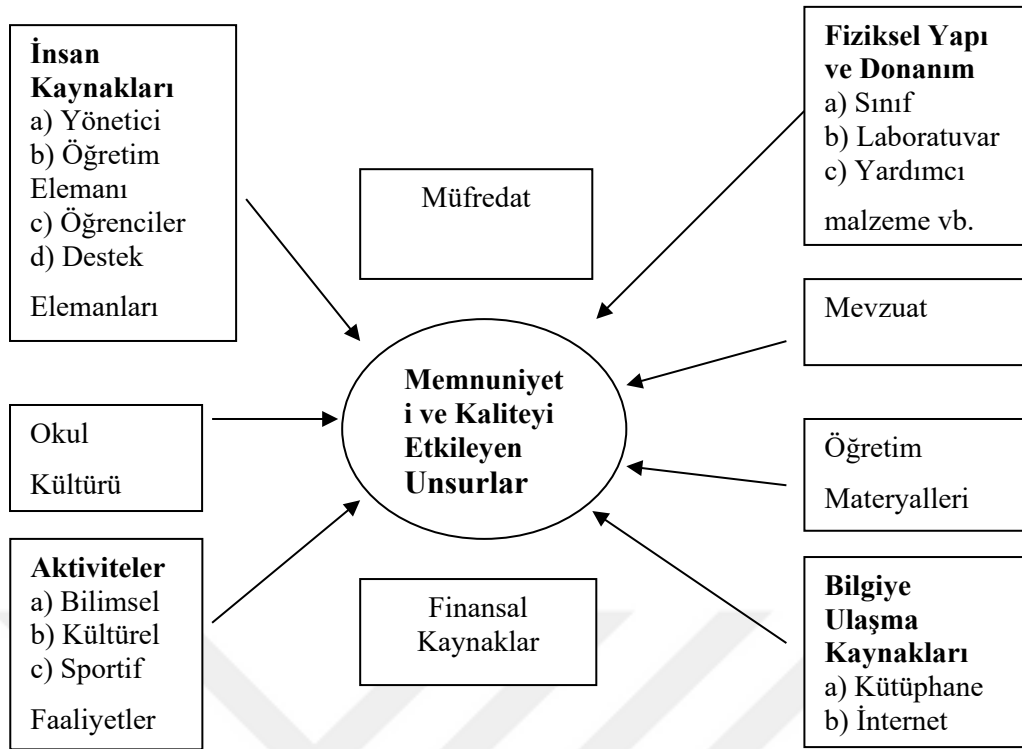
1.5. MEMNUNİYET KAVRAMI VE MEMNUNİYETİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1.5.1. Memnuniyet Kavramı

Memnuniyet kavramı TDK' ya bakıldığında bir konu ya da durumdan sevinç duyma, sevinme olarak tanımlanmıştır. Akademik araştırmalarda memnuniyet kavramı daha çok müşteri memnuniyeti kavramı üzerine yoğunlaşmışken, üniversitelerde yapılan araştırmalarda ise öğrenci memnuniyeti kavramı üzerine yoğunlaşmıştır (Yüksel, Bilgen ve Kobal, 2018).

Yabancı kaynaklarda memnuniyet kavramı yaşam kalitesine eşdeğer olarak nitelendirilmektedir. Yaşam kalitesinin ise belli kriterlere bağlı olduğu vurgulanmaktadır. İyi ya da güzel bir yaşam için belli şartların varlığı ile birlikte bu şartların uygulanabilirliği önemlidir. Yaşam kalitesi toplum tarafından farklı algılanabilmektedir. Yaşam kalitesi düşük veya yaşamından memnun değil diye tabir ettiğimiz bir kişi için toplumda ilk olarak olumsuz fiziki şartlar (barınma vs.), düşük ekonomik durumlar gibi şeyler aklımıza gelmektedir. Ancak önemli bir durum vardır ki ekonomik durumu iyi olan kişilerinde memnuniyet durumları ya da diğer bir deyişle yaşam kaliteleri düşük olabilir. Hayattan zevk alma, haz duyma gibi duyguları düşük olabilir (Veenhoven, 1996).

Yüksek Öğretim kurumlarında öğrenci memnuniyetini üst seviyelere çıkarmak için öğrenme ortamı uygun şekilde düzenlenmelidir (Jafarovka, 2019).

Şekil 1: Üniversitelerde Memnuniyeti ve Kaliteyi Etkileyen Unsurlar (Serin ve Aytekin, 2009)

Eğitimin niteliğinin artırılması için üniversitelerimize ve Yüksek Öğretim Kurumuna (YÖK) bazı görevler düşmektedir (Özer, Gür ve Küçükcan, 2010);

➤ Yükseköğretimde kalitenin sağlanması, temelde üniversitelerin sorumluluğunda kabul edilmektedir. Üniversitelerde kalitenin sağlanması, üniversite dışında bazı bürokratik yapıların varlığıyla değil, kendi kendini düzenlemenin varlığına bağlıdır. Dünyadaki başarılı üniversitelerin önemli özelliklerinden birisi de kendi kendilerini düzenleme imkânlarına sahip olmalarıdır.

➤ Türkiye'nin önceliklerinin ve mevcut durumunun bilincinde olarak reformlar yapılmalıdır, aksi takdirde yapılacak reformların üniversiteler üzerinde yeni bir bürokratik yük oluşturma riski vardır. Avrupa yükseköğretiminde de oldukça tartışmalı bir konu olan kalite güvencesine dayalı reformlar konusunda atılacak adımların, dikkatli ve yavaş olmasında fayda vardır.

➤ Yükseköğretim kurumları, üniversitelerin niteliğini artırmak için, mezunlarını izlemeli ve mezun oldukları alanda deneyim kazanmış bireylerden eğitim süresince faydalanmalıdır.

➤ Yükseköğretimde kalitenin artırılması için programların uyması gereken ölçütler ve kurallar belirlenmiştir. Bu ölçütlerin ve kuralların titizlikle uygulanması gerekmektedir. Programların YÖK tarafından belirli aralıklarla performans değerlendirmesine tabi tutulması,

belirlenen ölçütleri sağlamayan programlara eksikliklerini tamamlamaları için ek süre verilmesi, ancak bu süre zarfında da iyileşme sağlanmazsa yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

➤ Program başvuruları ve programları denetimi, memurların yürüttüğü bir değerlendirmeden ziyade, YÖK tarafından görevlendirilen akademisyenlerin ve meslektaşların değerlendirmesi olarak işlemelidir. Başka bir deyişle program başvurularının ve denetiminin bürokratik denetimden daha ziyade, bizatihi işin içindeki akademisyenler tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.

➤ Günümüzde tasarrufun ne derece önemli olduğunun bilincinde olarak ve devlet imkânlarının boşa harcanmaması için üniversitelerde program açarken, ilgili programa ülkenin ne derece ihtiyacı olduğunu belirlemek ve mezunlarının istihdam edilebilirliklerini gözetmek önemli bir sorumluluk olarak görülmelidir.

Eğitim fakültelerinde öğrenci memnuniyetinin sağlanması için yapılacak çalışmalar, üniversitelerde memnuniyetin sağlanması adına yapılan çalışmaların daha alt ölçekli yapılmasıyla mümkün olacaktır. Fakülteler, üniversitelerin uzmanlık alanlarına göre sınırlandırılmış alt boyutları olarak ortaya çıktığı için bu alanlarda yapılacak olan iyileştirmeler üniversitelerin genel memnuniyet düzeylerini de artıracaktır (YÖK, 1998).

1.5.2. Fiziki Koşullar ve Memnuniyet

Yapılan çalışmadaki ölçekte de belirtildiği üzere fakültedeki fiziki koşullar belli alt başlıklardan oluşmaktadır. Bunlar;

- Yerleşke girişlerindeki işleyiş
- Sınıfların kapısı, penceresi, büyüklüğü vs.
- Sınıflardaki malzeme (sıra, masa vs.) yeterliliği
- Sınıfların dışarıdan ses alma durumu
- Sınıflardaki ısıtma ve soğutma imkânları
- Sınıflardaki elektronik donanım yeterliliği
- Konferans salonu imkânı ve büyüklüğü
- Kantin ve yemekhane imkânları
- Yerleşkeye ulaşım imkânı ve otopark olanakları
- Yerleşke içindeki derslikler dışında iç ve dış mekân olanakları

Yukarıda da bahsedildiği üzere fakültedeki fiziki koşullar, hizmet arzında kullanılan daha çok dışsal faktörleri içermektedir. Fiziki ortam özelliklerinin yüksek kalitede olması memnuniyeti ve motivasyonu artıracaktır (Parasumanvd, 1985).

1.5.3. Altyapı ve Memnuniyet

Fakülteadaki alt yapı olanakları kapsamında çalışmada uygulanan memnuniyet ölçeğinde öğrenci işlerinin işleyişi, laboratuvar imkânları, kırtasiye olanakları, muhasebenin işleyişi, üniversitede düzenlen bilimsel-sosyal etkinlikler gibi alt başlıklar ele alınmaktadır. Eğitim fakültelerinde ve bütün yükseköğrenim fakültelerinde kalitenin artması için bu faktörlerin iyileştirilmesi gerekmektedir (Aktan, 2000).

1.5.4. Kütüphane Olanakları ve Memnuniyet

Kütüphane olanakları başlığı altında öğrencilerin değerlendirdiği konular; kütüphanedeki fiziki olanaklar, kitap alma ve kitap verme işleminin işleyişi, kitap ve dergi gibi kaynakların yeniliği ve çeşitliliği, kütüphanedeki bilgisayar ve internet olanakları ayrıca fotokopi olanaklarıdır. Kütüphaneler üniversitelerin yapıtaşlarından birisidir. Kütüphanelerin çağın gereklerine uygun, eğitimin ihtiyaçlarını karşılayabilen ve öğrenci memnuniyetini sağlayabilen özelliklere sahip olması gerekir (Doğan, 2000).

1.5.5. Derslerin İçerikleri ve Memnuniyet

Ders programının düzeni, teorik ve uygulama orantısı, seçmeli derslerdeki çeşitlilik, sınav tarihlerinin zamanlaması ve sonuç açıklama sistemi, ders geçme sistemi, ders içi uygulamalar, ders kayıtlanma süreçleri, ders devam durumu takibi, çift ana dal ve yan dal yapma olanakları bu başlık altında değerlendirilmiştir. Dersler ve ders içerikleri eğitim-öğretimde temel gereksinim olarak görülmektedir ve mutlaka karşılanması gerekmektedir (Tayyar ve Dilşeker, 2012).

1.5.6. Akademik Personel/Diğer Çalışanlar ve Memnuniyet

Akademik personel öğretmen adayları tarafından nicel, nitel ve öğretmenlik için gerekli formasyon bilgisine sahip olma durumları bakımından değerlendirilmiştir.

İdari bölümde çalışan dekan, dekan yardımcısı, sekreterler, öğrenci işleri memurları, güvenlik ve temizlik çalışanları bu başlık altında öğretmen adayları tarafından değerlendirilmiştir. Üniversitelerde kalitenin artırılması ve memnuniyetin sağlanması için akademik personel ve diğer çalışanların tutumu oldukça önemli görülmektedir (Aktan, 2000).

1.5.7. Genel Öğrenci Profili ve Memnuniyet

Bu bölümde öğretmen adayları fakülteadaki diğer arkadaşlarını değerlendirme imkânı bulmuştur. Sınıftaki öğrenci sayısı, ders içerisindeki öğrenci tutumları, ders dışı etkinlikler, öğretmen adaylarının kendileriyle uyumları gibi faktörleri yine kendileri

değerlendirme fırsatı bulmuştur. Öğrenci memnuniyeti seviyesini artırmak için bir diğer etken öğrenci profili olarak görülmektedir (Dilşeker, 2011).

1.6. ÇALIŞMANIN SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ İÇİN ÖNEMİ

Eğitim fakültesi öğrencilerinin memnuniyet düzeyinin belirlenmesi, eğitim fakültesinin önemli yapıtaşlarından olan sosyal bilgiler eğitimi için önemli katkılar sağlayacaktır.

➤ **Kalite İyileştirmesi:** Öğrenci memnuniyeti, eğitim programlarının ve öğretim yöntemlerinin ne kadar etkili olduğunu gösterebilir. Sosyal bilgiler eğitimi gibi disiplinlerde, öğrencilerin memnuniyeti, öğretim programlarının içerik, yöntem ve materyaller açısından ne kadar başarılı olduğunu değerlendirmek için bir gösterge olabilir. Memnuniyet düşükse, programda yapılması gereken değişiklikler belirlenebilir (Altınok ve Şahin, 2017).

➤ **Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi:** Öğrenci memnuniyeti, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini doğrudan etkileyebilir. Sosyal bilgiler eğitimi, genellikle öğrencilerin analitik düşünme ve toplumsal olayları anlama becerilerini geliştirmeyi amaçladığı için, memnuniyet düzeylerinin yüksek olması, öğrencilerin öğrenme sürecinde daha başarılı olma olasılıklarını artırabilir (Tümkaya ve Özen, 2018).

➤ **Okula Bağlılık ve Yüksek Başarı:** Eğitim fakültelerinde yüksek memnuniyet seviyeleri, öğrencilerin eğitimlerini tamamlamaya olan bağlılıklarını artırabilir. Sosyal bilgiler eğitimi gibi zorlu ve geniş kapsamlı alanlarda, öğrencilerin memnuniyeti ve motivasyonu, akademik başarılarını ve eğitimlerini tamamlama oranlarını etkileyebilir (Kuru ve Çelik, 2016).

➤ **Program ve Öğretim Yöntemleri Geliştirme:** Öğrenci geri bildirimleri, sosyal bilgiler eğitimi programlarının ve öğretim yöntemlerinin nasıl geliştirilebileceğine dair önemli bilgiler sunar. Öğrencilerin hangi konularda eksiklik hissettiklerini veya hangi alanlarda desteklendiklerini belirlemek, eğitimcilerin daha etkili stratejiler ve materyaller geliştirmelerine yardımcı olabilir (Erdem ve Yılmaz, 2016).

➤ **Mesleki Hazırlık:** Sosyal bilgiler eğitimi öğrencilerinin memnuniyeti, gelecekteki öğretmenlik kariyerlerine hazırlıklarını da etkileyebilir. Memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, öğrencilerin pedagojik ve mesleki bilgi ve beceriler açısından ne kadar iyi hazırlandıklarını ölçmek ve bu alanda eksiklikleri gidermek için bir fırsat sunar (Karakış ve Akpınar, 2020).

Özet olarak, eğitim fakültesi öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi eğitim fakültelerinde ve eğitim fakültesi özelinde sosyal bilgiler eğitiminde hem eğitimin kalitesini artırmak hem de öğrencilerin akademik ve profesyonel başarılarını desteklemek açısından önemli bir rol oynar.

1.7. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

1.7.1. Ulusal Çalışmalar

Bu kısımda ulusal düzeyde öğrenci memnuniyetini etkileyen faktörler üzerine yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Yapılan araştırmalar neticesinde Demirtaş'ın (2020) *“Eğitim Fakültelerinde Öğrenci Memnuniyeti (Sakarya Üniversitesi Örneği)”* adlı makalesinde; öğretmen adaylarına yönelik yapılan çalışmada, danışmanlık hizmeti, öğretim elemanları, yönetim, bilgisayar olanakları, kaynaklar ve ders programlarının sınıf düzeyi, cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölüme göre memnuniyet düzeyleri araştırılmıştır. Araştırmanın nicel olarak bir ölçek yardımıyla yapıldığı, SPSS yardımıyla bağımsız örnekler t-testi ve ANOVA yardımıyla analiz edildiği görülmüştür. Araştırma neticesinde öğretmen adaylarının bulundukları üniversiteden orta düzeyde memnun oldukları ifade edilmiştir. Memnuniyet düzeylerinde cinsiyet faktörünün anlamlı bir etkisi olmadığı görülürken sınıf düzeylerinin memnuniyet düzeylerinde anlamlı bir farklılık ortaya koyduğu dile getirilmiştir.

Yapılan bir başka araştırma ise Bakır, Arslan ve Gegez (2016) *“Üniversite Öğrencilerinde Memnuniyet Oluşturan Unsurların Saptanması: Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğrencileri ile Bir Araştırma”* çalışmasıdır. Bu araştırma, işletme fakültesi öğrencilerine yönelik (katılım sağlayan 748 öğrenci) hazırlanmıştır. Farklı demografik özellikler üzerinde etki eden faktörler üzerine çalışılmıştır. Memnuniyet üzerine etki eden faktörlerden akademik kadro, fiziki şartlar, yeme-içme olanakları, temizlik, konum, web sitesi, dersler, güvenlik faktörlerinin değerlendirildiği ifade edilmiştir. Öğrencilerin memnuniyet düzeylerine en fazla fiziki faktörlerin etki ettiği, akademik kadro, yeme-içme olanakları, konumun da sırasıyla memnuniyet düzeylerini etkilediği ifade edilmiştir.

Görgen ve Bingöl (2016) *“Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi”* adlı çalışmalarında; Amasya Üniversitesinde ebellek ve hemşirelik bölümü öğrencilerinin (katılım sağlayan 302 öğrenci) memnuniyet düzeyini etkileyen faktörleri tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma verileri ölçek yardımıyla toplandıktan sonra SPSS 20.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerin okudukları Üniversiteden memnuniyet düzeylerinin orta derecede olduğu dile getirilmiştir. Öğrencilerin ölçekteki; öğretim elemanları, okul yönetimi, kararlara katılım, bilimsel sosyal ve teknik olanaklar, eğitim öğretimin niteliği başlıklarından en yüksek ortalama ile memnun oldukları alanın öğretim elemanları alanı olduğu dile getirilmiştir. Ayrıca 1. sınıf öğrencilerinin diğer sınıf öğrencilerine göre anlamlı derecede memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu söylenmiştir.

Kandemir (2015), “*Öğrenci Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Yapısal Eşitlik Modeli ile Araştırılması*” çalışmasında Süleyman Demirel Üniversitesinde öğrenim görmekte olan Atabey Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin (katılım sağlayan 350 öğrenci) memnuniyetini etkileyen faktörleri araştırmıştır. Ölçme aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Çalışma neticesinde; öğretim elemanları ve akademik personel konu başlıklarının öğrencilerin memnuniyet düzeyini belirgin seviyede etkilediği ve buna en yakın memnuniyet düzeyini etkileyen bir diğer konu başlığının ise “dersler” olduğu söylenmiştir. “Dersler” değişkeninin olumlu yönde iyileştirilmesinin de öğrenci memnuniyet düzeyini artıracak ifade edilmektedir.

Burgaz ve Ekinci (2007) “*Öğrencilerin Hacettepe Üniversitesi’nce Sunulan Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri*” çalışmasında Hacettepe Üniversitesinde öğrenim görmekte olan dokuz fakülteden öğrencilerin (katılım sağlayan 1808 öğrenci) beklenti ve memnuniyet düzeylerini araştırmıştır. Veriler 70 maddeden oluşan likert tipi ölçek ile toplanıp SPSS programında analiz edilmiştir. Sonuçlara bakıldığında; öğrencilerin beklentilerine göre memnuniyet düzeyleri düşüktür. Öğrencilerin fakültelerine göre memnuniyet dereceleri farklılık gösterirken cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmediği söylenmiştir.

Balcı ve Kırca (2013) “*Antalya Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeyini Etkileyen Faktörler*” adlı çalışmalarında Antalya Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin (katılım sağlayan 262 öğrenci) memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörleri incelemişlerdir. Öğrencilerin en çok memnun oldukları alanın eğitim öğretimin niteliği ve öğretim elemanları olduğu dile getirilmiştir. Sınıf seviyesine göre memnuniyet derecelerinin değiştiği ve birinci sınıf öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin diğer sınıflara nazaran yüksek olduğu söylenmiştir. Öğrencilerin memnuniyet durumlarını etkileyen başka değişkenler ise; yaş, sosyal etkinliklere katılma durumu, bölümü isteyerek veya zoraki seçme durumu olarak ifade edilmiştir. Sonuç olarak ise tüm eğitim kurumlarında iyileştirmelerin sürekli olarak yapılması gerektiği ve bu dinamik sürecin oluşması için öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin her yıl ölçülüp iyileştirmelerin sonuçlara göre yapılması gerektiği dile getirilmiştir.

Taş (2015) “*Üniversitelerinde Öğrenci Memnuniyeti Üzerine Gaziantep İline Bir Alan Çalışması*” adlı çalışmasında Hasan Kalyoncu Üniversitesi ve Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin (katılım sağlayan 420 öğrenci) memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörler (fiziki ortam, destek hizmetleri, akademik personel, idari personel, imaj, sadakat, tavsiye) incelenmiştir. Öğrenci beklenti ve memnuniyet ölçeği ile veri toplanmıştır. Veri toplamak için 47 maddelik likert tipi ölçek kullanılmıştır. Sonuçlar SPSS programında analiz edilmiştir. Yaş, cinsiyet, üniversite, ailenin gelir durumu, sınıfı, fakültesi ve bölümü değişkenleri üzerinden memnuniyet düzeyi analizi yapıldığı söylenmiştir. Fiziksel özellikler

boyutunun memnuniyet düzeyini belirlemede en yüksek ortalamaya sahip olduğu dile getirilmiştir. Onu takip eden diğer bir boyut ise destek hizmetleri boyutudur. Benzer çalışmalarda olduğu gibi bu çalışmada da yapılan çalışmalar neticesinde iyileştirmeler yapılması gerektiği ve bu iyileştirmelerin tek bir alanla sınırlı kaldığında ise başarısız olacağı ifade edilmiştir.

1.7.2. Uluslararası Çalışmalar

Bu kısımda uluslararası düzeyde öğrenci memnuniyetini etkileyen faktörler üzerine yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Erdem ve Şenol (2015), *“The Perceptions Of Undergraduate Tourism Students’ Satisfaction Towards To The University Where They Are Studying: The Case Of Kyrgyz – Turkish Manas University”* (*“Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversiteye İlişkin Memnuniyet Algıları: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Örneği”*) adlı çalışmalarında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversiteye ilişkin memnuniyet algıları incelenmiştir. Üniversitede öğrenim gören turizm bölümü öğrencilerine (katılım sağlayan 192 öğrenci) yönelik yapılan araştırmada genel olarak öğrencilerin KTMÜ’den memnun oldukları ifade edilmektedir. Veri toplama aracı olarak 68 maddeden oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Veriler SPSS programında analiz edilmiştir.

Butt ve Rehman (2010), *“A Study Examining The Students Satisfaction In Higher Education”* (*“Yüksek Öğretimde Öğrenci Memnuniyetini İnceleyen Bir Araştırma”*) Pakistan’da 350 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Beşli likert tipi memnuniyet ölçeği ile veriler toplandıktan sonra SPSS programında veriler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular ve sonuçlara göre öğretmenlerin uzmanlığı, sunulan hizmetler, öğrenme ortamı ve sınıf olanaklarının iyi olması gibi faktörlerin memnuniyet düzeyi üzerine olumlu etkiye sahip olduğu söylenmiştir. Bu faktörlerden en fazla etkiye sahip olanı ise öğretmenlerin uzman olması olarak dile getirilmiştir. Politika yapıcıların ve kurum yöneticilerinin bu konular üzerine eğilmeleri tavsiye edilmektedir.

Clemes, Gan ve Kao (2008), *“University Student Satisfaction: An Empirical Analysis”* (*“Üniversite Memnuniyet Analizi: Ampirik Bir Analiz”*) adlı çalışmalarında öğrencilerin akademik üniversite deneyimlerinden genel memnuniyetlerine ilişkin ampirik yöntemle bir çıkarım yapmayı amaçlamışlardır. Öğrenci memnuniyetini etkileyebilecek 15 hipotez belirleyerek test etmişlerdir. Öğrencilerin cinsiyet, yaş, etnik kökenleri gibi demografik değişkenleri ile memnuniyet düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Sonuçların etnik köken ve öğrenim gördükleri sınıflara göre değişiklik gösterdiği ifade

edilmektedir. Yaptıkları çalışma ile yüksek hizmet kalitesine ulaşarak öğrencilerin memnuniyet düzeyini artıracaklarını ve gelecekte kurumlara yönelik olumlu yönde iyileştirmeler yapılacağını ummaktadırlar.

Onditi ve Wechuli (2017), “*Service Quality and Student Satisfaction in Higher Education Institutions: A Review of Literature*” (“Yükseköğretim Kurumlarında Hizmet Kalitesi ve Öğrenci Memnuniyeti: Literatür Taraması”) adlı çalışmalarında yükseköğretimdeki öğrenci memnuniyetini ele almışlardır. Memnuniyeti etkileyen faktörleri inceleyen çalışmaları metodoloji ve diğer yönlerden değerlendirmişlerdir. Yapılan çalışmada, yükseköğretimdeki hizmet kalitesinin öğrenci memnuniyeti üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu ve bu nedenle yükseköğretim kurumlarının, öğrencilerinin ilgisini çeken hizmet kalitesi boyutlarını belirleyebilmeleri için öğrenci geri bildirimlerini toplamak üzere mekanizmalar oluşturmaları gerektiği sonucuna varmışlardır. Böylece eğitim için gerekli iyileştirmeleri yapabilecekleri sonucuna varmışlardır.

Tandilashvili (2019). “*Factors Influencing Student Satisfaction in Higher Education. The Case of a Georgian State University*” (“Yükseköğretimde Öğrenci Memnuniyetini Etkileyen Faktörler: Gürcistan Devlet Üniversitesi Örneği”) adlı çalışmasında yükseköğrenim kurumlarındaki öğrenci memnuniyetinin faktörlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Yükseköğrenimin, ulusal sosyo-ekonomik ve teknolojik gelişim üzerindeki etkisinin artmasıyla birlikte, eğitim kalitesinin ülkenin genel performansını doğrudan etkilediği dile getirilmiştir. Araştırma, Gürcistan’daki yüksek öğrenim kurumlarında öğrenci memnuniyetini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik olarak ölçek kullanmaktadır. Çalışmada, ülkenin en büyük üniversitelerinden birinden 793 öğrenciye yönelik veri toplanmış ve altı faktörlü kişisel faktör analizi yapılmıştır. Hipotezlerin test edilmesinde çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularında, idari faktörlerin öğrenci memnuniyeti üzerinde en olumlu etkisi olan unsurlar olduğunu ve akademik programlar ile öğrenci memnuniyeti arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu ifade edilmektedir. Ancak, akademik faktörlerin öneminin, memnuniyetle ilişkisi arasında orantısız bir tutum olduğu dile getirilmiştir.

Wong ve Chapman (2023), “*Student Satisfaction and Interaction in Higher Education*” (“Yükseköğretimde Öğrenci Memnuniyeti ve Etkileşimi”) adlı çalışmalarında yükseköğretimde öğrenci memnuniyetine etki eden faktörleri ve ayrıca literatürdeki öğrenci memnuniyetine etki eden çeşitli faktörleri incelemişlerdir. Mevcut literatürün, farklı etkileşim biçimlerinin yükseköğretimde öğrenci memnuniyeti üzerindeki etkilerini yeterince detaylandırmadığını dile getirmişlerdir. Bu çalışmayla, öğrenciler, akranları ve öğretmenleri arasındaki etkileşim biçimlerinin öğrenci memnuniyetinin çeşitli yönleriyle nasıl ilişkili olduğuna dair kapsamlı bir

analiz sunmayı amaçlamışlardır. Singapur'daki büyük bir yükseköğretim kurumundan toplam 280 lisans öğrencisinin dahil olduğu çalışmada, öğrenci memnuniyetinin sekiz yönü (program memnuniyeti, eğitmenlerin öğretimi, kurum, kampüs olanakları, öğrenci desteği, bireysel öğrenme, genel üniversite deneyimi ve üniversite öğrencisi olarak yaşam) detaylı olarak incelemişlerdir. Sonuç olarak, öğrenci memnuniyetinin farklı yönlerinin üç temel etkileşim biçimiyle (öğrenci-öğrenci resmi, öğrenci-öğrenci gayri resmi ve öğrenci-eğitmen) ilişkili olduğunu ifade etmişlerdir.

Ng ve Priyono (2018), *“The Effect Of Service Quality On Student Satisfaction and Student Loyalty: An Empirical Study”* (*“Hizmet Kalitesinin Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenci Bağlılığı Üzerindeki Etkisi: Ampirik Bir Çalışma”*) adlı çalışmalarında Riau Eyaletindeki yükseköğretim kurumlarında hizmet kalitesinin öğrenci memnuniyeti ve öğrenci sadakati üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Örneklem Riau Eyaletindeki 13 üniversite ve kolejden 1.000 öğrenciyi içermektedir. Dışsal değişken hizmet kalitesi iken, içsel değişkenler öğrenci memnuniyeti ve öğrenci sadakatidir. Yapılan çalışmada kullanılan analitik araçlar Yapısal Eşitlik Modellemesi (SEM) ve Varyans Analizi (ANOVA) ile SPSS21 ve AMOS 21'i kullanmışlardır. Sonuç olarak hizmet kalitesinin öğrenci memnuniyetine yönelik anlamlı ve olumlu bir etkisi olduğunu ve öğrenci memnuniyetinin öğrenci sadakatine yönelik anlamlı ve olumlu bir etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, hizmet kalitesi ile öğrenci sadakati arasındaki ilişki üzerinde anlamlı ve olumlu bir etki olmadığı dile getirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Araştırmanın ikinci bölümü model, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi ve geçerlilik, güvenirlik kısımlarından oluşmaktadır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada nicel araştırma modellerinden biri olan tarama modeli ve bu model içerisinde ise kesitsel tarama deseni kullanılmıştır. Kesitsel tarama deseni; bir seferde, belirli bir araştırma sorusuna cevap aramak amacıyla katılımcılardan yapılandırılmış sorular yoluyla veri toplama yöntemidir (Creswell, 2008). Nicel araştırmalar genelleme amacı taşır, objektivist (pozitivist) felsefeyle iç içedir, akılcıdır, sayılarla ilgilenir ve istatistiksel çalışır. Bu nedenle bir durum hakkında genel görüşün neden nasıl yapıldığına bakmadan neydi ve ne olduğunun araştırılması nicel araştırmanın konusudur (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010; Karasar, 2007). Tarama modeli, birincil kaynaklardan bilgi üretmek için veri toplamak üzere hazırlanan, sistematik bir ifade ya da soru formudur. Tarama modelinin amacı, araştırmaya konu olan herhangi bir durum, olgu ya da olaya yönelik verilerin sistematik bir şekilde toplanarak sınıflandırılıp, düzenlenip, çözümlenmesidir. Başka bir deyişle bir durum, olgu veya olay hakkında görüş ve önerilerin belirlenmesidir (Gurbetoğlu, 2018).

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın amacına uygun olarak ana problem ve alt problemlere çözüm bulabilmek için Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini 2023–2024 eğitim ve öğretim yılında Bayburt Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 837 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım gönüllük ve gizlilik esasına dayalıdır. 825 sonuç üzerinden veriler analiz edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının program türüne göre katılımcı sayıları ve genel ortalamaları Tablo 3’ de sunulmuştur.

Tablo 3: Üniversite Programına Göre Katılımcı Sayıları ve Genel Ortalamalar

	n	%	Ortalama
Sınıf Öğretmenliği	139	16,8	3,49
Okul Öncesi Öğretmenliği	87	10,5	3,68
Fen Bilgisi Öğretmenliği	14	1,7	3,97
Matematik Öğretmenliği	123	14,9	3,33
Türkçe Öğretmenliği	136	16,5	3,38
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	154	18,7	3,54

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	115	13,9	3,42
İngilizce Öğretmenliği	57	6,9	3,38
Toplam	825	100	3,47

Araştırmaya en fazla katılımı 154 (%18) kişi sayısı ile, sosyal bilgiler öğretmenliği programındaki öğretmen adayları oluşturmuştur. Daha sonra sırasıyla 139 (%16,8) kişi ile sınıf öğretmenliği, 136(%16,5) kişi ile Türkçe öğretmenliği, 123 (%14,9) kişi ile matematik öğretmenliği, 115 (%13,9) kişi ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık, 87 (%10,5) kişi ile okul öncesi öğretmenliği, 57 (%6,9) kişi ile İngilizce öğretmenliği, 14 (%1,7) kişi ile fen bilgisi öğretmenliği programında bulunan öğretmen adayları katılım sağlamıştır.

2.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Bu araştırmada Tatar (2017), tarafından hazırlanan “A Memnuniyet Ölçeği” kullanılmıştır. A Memnuniyet ölçeği; 5’li Likert tipi ölçektir ve 100 maddeden oluşmaktadır. Memnuniyet düzeyleri; hiç memnun değilim, memnun değilim, fikrim yok, biraz memnunum, çok memnunum kısımlarından oluşmaktadır. Maddeler içerisinde 7 kısım (üniversitenin fiziki koşullarının değerlendirilmesi, üniversitenin altyapısının değerlendirilmesi, kütüphanenin değerlendirilmesi, dersler-ders içeriklerinin değerlendirilmesi, ders veren akademik personelin değerlendirilmesi, ders veren akademik personel dışındaki diğer personelin değerlendirilmesi ve öğrenci profilinin değerlendirilmesi) sınıflama yapılmıştır. Demografik bilgiler kısmında 7 adet (öğrenim görülen program, cinsiyet, yaş aralığı, sınıf düzeyi, ailenin aylık gelir durumu, mezun olunan lise türü, akademik başarı puanı) değişken üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Ölçek uygulanmadan önce gerekli izinler alınmış ve enstitüye sunulmuştur.

2.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Bu araştırmada araştırmacı, araştırmanın geçerliğine katkı sağlayabilmek adına süreç boyunca eğitim fakültesi öğrencileri ile iletişim de olmuş, gönüllüğü ve gizliliği esas alarak olabildiğince fazla öğretmen adayına ulaşmıştır. Araştırmacıdan kaynaklanabilecek hataları en aza indirebilmek adına veriler sanal ortamda Excel çıktısı alınmış ve veriler analiz yapılmak üzere SPSS programına yüklenmiştir. Verilerin analizi sürecinde uzman görüşünden faydalanılmıştır.

Veri toplama sürecinde ülke ekonomisinde normalin dışında enflasyon oluştuğu için ailenin gelir durumu değişkeni süreç içerisinde güncellenmiştir.

Veri toplama süreci ülkemizi derinden sarsan Kahramanmaraş depreminin etkisiyle okulların tatil edilmesi ve öğrenci yurtlarının depremzede vatandaşlarımıza açılması dolayısıyla bir yıl gibi bir süreye yayılmıştır.

2.5. VERİ ANALİZİ

Bu araştırmada, Bayburt üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının, üniversiteden memnuniyet düzeylerini değerlendirmelerinde; öğrenim görülen program, cinsiyet, yaş aralığı, sınıf düzeyi, aile aylık gelir düzeyi, mezun olunan lise türü ve akademik başarı puanı gruplarına göre bir farklılık içerip içermediğini tespit etmek üzere 5’li Likert ölçeğinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının bulundukları üniversiteden memnuniyet düzeylerini değerlendirebilmek için; “Fiziki Faktörler”, “Altyapı Olanakları”, “Dersler ve Ders İçerikleri”, “Akademik Kadro ve Diğer Çalışanlar”, “Kütüphane Olanakları” ve “Öğrenci Profili” faktörleri başlığı altında ifadeler kullanılmıştır. Ankette toplam 100 ifade yer almaktadır. Veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 paket programında analiz edilmiştir. Veri analizi sonucunda oluşan memnuniyet düzeyi puanları; 1.00-2.00 arası “çok düşük”, 2.01-3.00 arası “düşük”, 3.01-4.00 arası “orta”, 4.01-5.00 arası “yüksek” memnuniyet düzeyi olarak değerlendirilmektedir.

Fark analizlerinde iki bağımsız değişken olması durumunda Bağımsız Örneklem T Testi; ikiden fazla bağımsız değişken olması durumunda ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA testleri sonucunda, anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için; varyanslar eşit dağılmıyorsa (homojen değilse) Tukey, eşit dağılıyorsa Tamhane testi kullanılmıştır (Kalaycı, 2010).

2.5.1. Normallik Testi

Bir ölçek çalışması sonucunda elde edilen verilerin analiz edilebilmesi için, öncelikle normal ya da normale yakın bir dağılım göstermesi gerekmektedir. Örneğin bir dersin ortalaması 50 ise, o dersi alan öğrencilerin yaklaşık %90’ının 40-60 arasında bir not alması beklenir. Geriye kalan düşük ve yüksek değerler bir çan şekli gibi uç kısımlara dağılır. Bir veri setinde normal dağılım testi için shapiro-wilks ve kolmogorov-simirnov testi sonuçlarına bakılmaktadır. Ancak sosyal bilimlerde yapılan ölçek sonuçlarında bu testlerin normal dağılım sonucu vermediği sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Bu nedenle normal dağılım için, histogram grafiği veya basıklık çarpıklık değerlerine bakılmaktadır (Kalaycı, 2010). Histogram grafiği gözle kontrol edilebilen ve dolayısıyla da kişisel yargı içerebilen bir analiz sonucudur. Ancak genel olarak basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewnes) değerlerine bakılmaktadır. Bu değerlerin ± 2 aralığında olması verilen normal dağılım gösterdiği anlamına gelmektedir (George ve Marley, 2010; Kalaycı, 2010). Basıklık dağılımın dikliğini ya da düzlüğünü; çarpıklık ise simetriden ne kadar saptığını ortaya koymaktadır. Normal dağılıma uymayan veriler üzerinde

daha az güçlü testler olan nonparametrik testler uygulanırken, normal dağılım özelliği gösteren veriler üzerinde parametrik testler uygulanmaktadır.

Tablo 4: Normallik Analizi

	Ortalama	Std. Hata	Std. Sapma	Basıklık	Çarpıklık
Fiziki Faktörler	3,25	0,03	0,84	0,10	-0,57
Altyapı	3,06	0,03	0,87	0,10	-0,24
Dersler	3,28	0,03	0,91	-0,14	-0,42
Akademik Kadro	3,74	0,03	0,85	-0,51	-0,22
Kütüphane Olanakları	3,95	0,03	0,85	-0,57	-0,35
Öğrenci Profili	3,62	0,03	0,93	-0,42	-0,23

Tablo 4’te normallik analizi verileri sunulmuştur. Normal dağılıma uygun çıkan veriler üzerinde, nonparametrik testler yerine, daha güçlü olan parametrik testler gerçekleştirilir. Tablo 4’te yer alan basıklık ve çarpıklık değerleri ± 2 değeri arasında yer aldığından bu tez çalışmasında elde edilen veriler üzerinde parametrik testler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede iki grup arasındaki farkları ölçmek için bağımsız örneklem T Testi, ikiden fazla grup arasındaki farkları ölçmek için Tek Yönlü Varyans Testi (ANOVA) gerçekleştirilmiştir.

2.5.2. Ölçekte Yer Alan Değişkenlerin Faktör Analizi

Tablo 5: Faktör Analizi

Faktörler						
	Akademik Kadro	Dersler	Altyapı	Fiziki Faktörler	Öğrenci Profili	Kütüphane Olanakları
FF1				,515		
FF2				,638		
FF3				,635		
FF4				,563		
FF5				,540		
FF6				,605		
FF7				,578		
FF8				,677		
FF9				,598		
FF10				,431		
FF12				,535		
FF13				,562		
FF16				,502		
ÜA2			,426			
ÜA3			,465			
ÜA4			,578			
ÜA5			,576			
ÜA6			,608			

ÜA7		,482
ÜA8		,467
ÜA11		,513
ÜA12		,566
ÜA13		,653
ÜA14		,706
ÜA15		,713
ÜA16		,734
ÜA17		,714
KD1		,678
KD2		,754
KD3		,769
KD4		,740
KD5		,573
KD6		,667
KD7		,658
DD1	,598	
DD2	,676	
DD3	,638	
DD4	,626	
DD5	,649	
DD6	,742	
DD7	,695	
DD8	,617	
DD9	,592	
DD10	,533	
DD11	,586	
DD12	,560	
DD13	,468	
DD14	,478	
APD1	,568	
APD2	,525	
APD3	,645	
APD4	,737	
APD5	,659	
APD6	,715	
APD7	,682	
APD8	,764	
APD9	,753	
APD10	,730	
APD11	,691	

APD12	,785
APD13	,630
APD14	,635
APD15	,679
APD16	,736
APD17	,645
APD18	,618
APD19	,700
APD20	,779
APD21	,713
APD22	,634
APD23	,754
APD24	,727
APD25	,744
ÖPD2	,683
ÖPD3	,788
ÖPD4	,775
ÖPD5	,744
ÖPD6	,757
ÖPD7	,738
ÖPD8	,719
ÖPD9	,709

Tablo 5’de yer alan sonuçlara göre analizler için 6 faktörün geçerliliği sağlanmıştır. Ayrıca bazı faktörler içinde yer alan ve faktör yükünü tamamlamayan ifadeler analiz dışına çıkarılmıştır. Akademik personel dışındaki üniversite personelinin değerlendirilmesi faktörü ölçekten çıkarılmıştır. Analiz Tablo 5’de yer alan değişkenler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

2.6. GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK

2.6.1. Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlilik, bir testin ya da anketin ölçmek istediği özelliği ölçme başarısıdır. Bir ölçek, ölçmek istediği özelliği doğru ve diğer özelliklerle karıştırmadan ölçebiliyorsa, bu ölçeğin geçerli olduğu kabul edilir. Geçerli bir anketin en önemli özelliği ise güvenirliliktir. Güvenirlik, bir ölçüm aracının farklı zamanlarda, aynı ya da aynı özellikler gösteren gruba uygulandığında, aynı veya bezer sonucu vermesi olarak tanımlanabilir (Bademci, 2019).

Ölçeğin geçerliliği için SPSS Paket Programında, faktör analizi; güvenirliliği için ise güvenirlilik testi kullanılmıştır. Faktör analizi sonuçlarına göre Kaiser Meyer Olkin örneklem yeterlilik testi 0,972 ($p < 0,00$) sonucunu vermiştir. Bu sonuçlara göre 100 ifade ve 7 faktörden

oluşan anket ölçeği, 81 ifade ve 6 faktör olarak geçerli kabul edilmiştir. Cronbach's Alpha güvenirlik testi sonuçlarına göre alfa katsayısı 81 ifade için toplam 0,979 olarak tespit edilmiştir. Faktör güvenirliği ise 6 faktör için 0,886 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca güvenirliği arttırmak için herhangi bir ifade veya faktörün silinmesi gerekli olmamaktadır. Kalaycı; 0,8'den yukarıdaki güvenirliğin yüksek güvenirlik derecesi olduğunu ifade etmektedir (Kalaycı, 2010).

Bir araştırmanın kabul görebilmesi için geçerlik ve güvenirlik tehditlerinden arınık olması gerekmektedir. Geçerlik bir çalışmada elde edilen buldukları yorumlarken bilimsel çalışmalara dayanma derecesidir. Güvenirlik ise ölçme araçlarının seçkisiz (tesadüfi) hatalardan arınık olma derecesidir (Bademci, 2019). Bu çalışmada da olası tehditleri en aza indirmek amacı ile çalışmalar yapılmıştır.

İç Geçerliliğe Yönelik Alınan Önlemler

- Katılımcılar Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Ölçek, bütün programlarda öğrenim gören öğretmen adaylarına sunulmuştur.
- Ölçek fiziki olarak sadece eğitim fakültesi öğrencilerine sunulmuştur ayrıca Google form üzerinden oluşturulan tarama formu da sınıflara gidilerek veya öğretim üyeleri aracılığı ile sadece ilgili eğitim fakültesi öğrencilerine sunulmuştur.
- Veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeğin daha önce geçerliği ve güvenirliği test edilmiştir ve gerekli kriterleri sağladığı görülmüştür.

Dış Geçerliliğe Yönelik Alınan Önlem

- Dış geçerliğin yüksek olması için örneklemin evreni güçlü bir şekilde temsil etmesi gerekmektedir (Bademci,2019). Bayburt Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 1686 eğitim fakültesi öğrencisinden 837 öğrenciye ulaşılarak veri toplanmıştır. Bu verilerden bazıları analize uygun olmadığı için çıkarılmış ve 825 veri ile analiz yapılmıştır.

2.6.2. Alınan Etik Önlemler

Bilgiye ulaşmanın bu kadar kolay olduğu bu çağda etik olmayan yollarla bilgi edinmek şaşırtıcı değildir. Bir araştırmanın genel kabul görebilmesi için etik kurallara uyulması gerekmektedir (Uğurlu, 2020). Araştırmanın geçerliğini artırabilmek adına alınan etik önlemler şunlardır;

- Araştırmayı yapmadan önce ölçeği uygulayabilmek için gerekli izin alınmıştır.
- Araştırma boyunca süreç katılımcılara tüm şeffaflığıyla anlatılmıştır.
- Katılımcıların isimleri gizli tutulmuştur.

➤ Araştırmacı süreç boyunca sıklıkla uzman görüşüne başvurmuştur (Doç. Dr. Mesut ÖZTÜRK, Dr. Öğr. Üyesi Okan YETİŐENSOY, Arş. Gör. Denizhan TİRYAKİ).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

Bu bölümde öğretmen adaylarının Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi memnuniyet durumlarına ilişkin problem cümlesi ve alt problemlerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğretmen adaylarının; öğretmenlik programına, cinsiyete, yaşa, öğrenim gördüğü sınıf derecesine, aile gelir durumuna, mezun olduğu lise türüne ve akademik ortalamasına göre katılımcı sayısı ile üniversitenin sunduğu imkânlardan genel memnuniyet düzeyi sunulmuştur.

Tablo 6’da sunulduğu üzere öğretmenlik programları; sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği, matematik öğretmenliği, türkçe öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, ingilizce öğretmenliği, bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenliği olmak üzere 9¹ tanedir. En fazla katılımcı sırasıyla; sosyal bilgiler öğretmenliği (154), sınıf öğretmenliği (139), türkçe öğretmenliği (136), matematik öğretmenliği (123) ve ingilizce öğretmenliği (57) programlarından gerçekleşmiştir. En az katılım ise sırasıyla; fen bilgisi öğretmenliği (14), ingilizce öğretmenliği (57) ve okul öncesi öğretmenliği (87) programlarından gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Demografik Bilgileri Analizi

	Katılı mcı Sayısı	Fiziki Faktörler	Altyapı	Dersler	Akademik Kadro	Kütüphane Olanakları	Öğrenci Profili	Ortala ma
Öğretmenlik programı		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	
Sınıf Öğretmenliği	139	3,17	3,07	3,36	3,77	3,88	3,67	3,49
Okul Öncesi Öğretmenliği	87	3,43	3,26	3,45	3,89	4,02	4,02	3,68
Fen Bilgisi Öğretmenliği	14	4,17	3,42	3,56	4,29	4,35	4,04	3,97
Matematik Öğretmenliği	123	3,24	2,86	3,03	3,50	3,83	3,54	3,33
Türkçe Öğretmenliği	136	3,08	2,97	3,25	3,70	3,86	3,47	3,38
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	154	3,26	3,14	3,36	3,90	4,04	3,54	3,54
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	115	3,20	3,06	3,15	3,63	4,03	3,48	3,42

¹Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği için katılımcı sayısı 2 olarak gerçekleşmiştir. Bu katılımcılar faktör analizine olumsuz etki yapması nedeniyle analizden çıkarılmıştır.

İngilizce Öğretmenliği	57	3,25	2,97	3,17	3,57	3,76	3,61	3,38
Toplam / Ortalama	825	3,35	3,09	3,29	3,78	3,97	3,67	3,52
Cinsiyet		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama
Kadın	545	3,12	3,00	3,22	3,67	3,91	3,53	3,41
Erkek	280	3,46	3,16	3,36	3,85	3,98	3,76	3,58
Toplam / Ortalama	825	3,29	3,08	3,29	3,76	3,95	3,65	3,50
Yas		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama
17-20	348	3,32	3,13	3,36	3,71	3,97	3,64	3,51
21-24	433	3,17	3,00	3,18	3,73	3,90	3,59	3,43
25+	44	3,29	2,97	3,29	3,82	4,04	3,56	3,50
Toplam / Ortalama	825	3,26	3,03	3,28	3,75	3,97	3,60	3,48
Sınıf		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama
1.sınıf	273	3,18	3,07	3,35	3,64	3,88	3,53	3,43
2.sınıf	227	3,23	3,05	3,14	3,61	3,92	3,54	3,42
3.sınıf	191	3,34	3,13	3,27	3,88	3,97	3,74	3,56
4.sınıf+	134	3,21	2,91	3,29	3,90	4,02	3,66	3,50
Toplam / Ortalama	825	3,24	3,04	3,26	3,76	3,95	3,62	3,48
Gelir		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama
Emekli	108	3,15	3,04	3,20	3,60	3,81	3,52	3,39
Asgari ücret	187	3,12	3,04	3,31	3,74	4,09	3,55	3,47
Memur maaşı	252	3,44	3,21	3,45	3,96	3,97	3,78	3,63
Üst- Gelir	278	3,16	2,92	3,08	3,57	3,85	3,52	3,35
Toplam / Ortalama	825	3,22	3,05	3,26	3,72	3,93	3,59	3,46
Lise puanı		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama
Diğer	163	3,15	3,11	3,28	3,73	3,95	3,52	3,45
Genel lise	46	3,72	3,25	3,44	3,98	4,08	3,89	3,73
Anadolu	531	3,23	3,03	3,26	3,74	3,93	3,63	3,47
Öğretmen	37	3,30	3,18	3,38	3,79	3,87	3,63	3,53
Fen	48	3,16	2,82	2,97	3,36	3,86	3,36	3,26
Toplam / Ortalama	825	3,31	3,08	3,27	3,72	3,94	3,61	3,49
Başarı		Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama	Ortalama
1.01-2.00	19	3,45	3,42	3,51	3,64	3,63	3,88	3,59
2.01-3.00	381	3,35	3,14	3,33	3,75	3,99	3,63	3,53
3.01-4.00	425	3,13	2,96	3,19	3,71	3,90	3,57	3,41
Toplam / Ortalama	825	3,31	3,17	3,34	3,70	3,84	3,69	3,51

Öğretmenlik programına göre, üniversite imkânlarından en çok fen bilgisi öğretmenliği (3,97) ve okul öncesi öğretmenliği (3,68) memnun kalmaktadır. Üniversite imkânlarından en az memnun olan programların ise matematik öğretmenliği, türkçe

öğretmenliği ve rehberlik öğretmenliği şeklinde olduğu görülmüştür. Bir bütün olarak öğretmen adaylarının üniversite imkânlarından memnuniyet düzeyleri ortalaması 3,52 olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla genel olarak öğretmen adayları, üniversite imkânlarından memnun olup olmama durumlarını biraz memnun oldukları şeklinde ifade etmektedirler. Ayrıca öğretmen adayları, en çok kütüphane, en az altyapı olanaklarından memnun olduklarını dile getirmişlerdir.

Tablo 6'ya göre, katılımcıların 545'i kadın, 280'i erkektir. Kadın ve erkek öğrencilerin en yüksek ortama ile memnun oldukları imkân yine kütüphane olanaklarıdır (erkekler 3,98; kadınlar 3,91). Cinsiyete göre en düşük memnuniyet düzeyine sahip imkân, altyapı olanaklarıdır (3,08). Genel olarak, erkek öğrencilerin memnuniyet algılarının kadın öğrencilerden biraz daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'ya göre, 17-20 yaş aralığında 348, 21-24 yaş aralığında 433, 25 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcı sayısı da 44 olarak gerçekleşmiştir. 17-20 yaş, 21-24 yaş ve 25 yaş üzeri öğrencilerin en yüksek ortama ile memnuniyet duydukları imkân kütüphane olanaklarıdır (17-20 yaş 3,97; 21-24 yaş 3,91; 25 yaş üzeri 4,04). En düşük memnuniyet düzeyi ise altyapı olanakları olarak gerçekleşmiştir.

Araştırmaya 1. Sınıf düzeyinde 273, 2. Sınıf düzeyinde 227, 3. Sınıf 191, 4. Sınıf 134 öğrenci katılım sağlamıştır. 1. sınıf, 2.sınıf, 3. sınıf ve 4.+ sınıf öğrencilerin en yüksek ortama ile memnuniyet duydukları alan kütüphane olanakları olmuştur (1. sınıf 3,88; 2.sınıf 3,92; 3. sınıf 3,97; 4+ sınıf 4,02). 1. sınıf, 2.sınıf, 3. sınıf ve 4+ sınıf öğrencilerin en düşük ortama ile memnuniyet duydukları alan altyapı olmuştur (1. sınıf 3,07, 2.sınıf 3,05, 3. sınıf 3,13, 4+ sınıf 2,91). Genel olarak üniversite imkânlarından, 2. sınıf öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin 3,42 ortalamayla diğer sınıf düzeylerinden düşük olduğu, 3. sınıf öğrencilerin ise 3,56 ortalamayla diğer sınıf düzeylerinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, sınıf derecelerine göre öğrencilerin memnuniyet düzeyleri arasındaki farkın düşük olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile gelir durumuna göre katılım sayıları; emekli maaşına yakın olan öğrenciler için 106, asgari ücret civarı 185, memur maaşına yakın olanlar için 255, daha üst gelire sahip olanlar için ise 274 kişi olarak belirlenmiştir. Aile gelir düzeyi; emekli maaşı civarı olan, asgari ücret civarı olan, memur maaşı civarı olan ve üst gelir seviyesine sahip olan öğrencilerin en yüksek ortama ile memnuniyet duydukları alan kütüphane olanakları olmuştur (emekli 3,81; asgari ücret 4,09; memur maaşı 3,97; üst gelir 3,85). Bir bütün olarak üniversite imkânlarından en çok memnun

olan aile gelir grubu memur gelir grubu; en düşük memnuniyet düzeyine sahip grup ise üst gelir grubu olarak tespit edilmiştir.

Araştırmaya; Anadolu lisesi mezunu 531, genel lise mezunu 46, öğretmen lisesi mezunu 37, fen lisesi mezunu 48, diğer liselerden 161 öğrenci katılmıştır. Mezun olunan lise türü fark etmeksizin bütün mezunlarının en yüksek ortalama ile memnuniyet düzeyinin yüksek olduğu alan kütüphane olanakları olmuştur (Anadolu lisesi 3,93; genel lise 4,08; öğretmen lisesi 3,90; fen lisesi 3,86; diğer liseler 3,95). Bütün mezunların en düşük memnuniyet düzeyinin bulunduğu alan ise yine altyapı olmuştur. Lise mezuniyet durumuna göre ortalama memnuniyet düzeylerine bakıldığında; genel lise mezunu öğrencilerin diğer öğrencilere göre memnuniyet düzeylerinin fazla olduğu görülmektedir. Fen lisesi mezunu öğrencilerin ise diğer mezunlara göre memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Akademik başarı puanı 1.01-2.00 arası 19 öğrenci, 2.01-3.00 arası 376 öğrenci, 3.01-4.00 arası 421 öğrenci araştırmaya katılım sağlamıştır. Akademik başarı puanı 1.01-2.00 arası olan öğrencilerin memnuniyet düzeyinin en fazla olduğu alan öğrenci profili olurken (3,88), 2.01-3.00 (3,99) ile 3.01-4.00 (3,90) başarı puanına sahip öğrencilerin en yüksek düzeyde memnuniyet duydukları alan kütüphane olanakları olmuştur. Başarı puanı fark etmeksizin bütün öğrencilerin memnuniyet düzeyinin en düşük olduğu alanın altyapı olduğu görülmektedir. Başarı puanının yükseldikçe memnuniyet düzeyinde azalma olduğu görülmektedir. Başarı puanı 1.01-2.00 arası olan öğrencilerin memnuniyet düzeyi ortalaması 3,59 iken, 2.01-3.00 arası başarı puanına sahip öğrencilerde bu ortalama 3,53 ve 3.01-4.00 arası başarı puanına sahip öğrencilerde ise 3,41 olarak tespit edilmiştir.

3.2. GRUPLAR ARASI FARK ANALİZLERİ

Fark analizlerinde, iki bağımsız değişken olması durumunda bağımsız örneklem T Testi; ikiden fazla bağımsız değişken olması durumunda ise ANOVA testi kullanılmıştır. ANOVA testlerinde ikili karşılaştırmalar için, varyanslar eşit dağılmıyorsa Tukey eşit dağılıyorsa Tamhane testi kullanılmıştır.

1. *Öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü program türü ile memnuniyet düzeyi arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;*

Tablo 7: Program Türüne Göre Memnuniyet Düzeyi Fark Analizi

ANOVA	Varyansların Homojenliği
-------	-----------------------------

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P.	Levene Testi	P.
Fiziki Faktörler	Gruplar							
	Arası	19,324	7	2,761	3,977	,000		
	Grup İçi	567,174	817	,694			,720	,656
	Toplam	586,499	824					
Altyapı	Gruplar							
	Arası	12,824	7	1,832	2,401	,020		
	Grup İçi	621,934	815	,763			0,765	,616
	Toplam	634,758	822					
Dersler ve Dersler	Gruplar							
	Arası	15,720	7	2,246	2,682	,009		
	Grup İçi	681,601	814	,837			,988	,439
	Toplam	697,322	821					
Akademik Kadro	Gruplar							
	Arası	20,478	7	2,925	4,021	,000		
	Grup İçi	589,960	811	,727			2,735	,008
	Toplam	610,438	818					
Kütüphan e Olanaklar ı	Gruplar							
	Arası	9,948	7	1,421	1,880	,070		
	Grup İçi	615,204	814	,756			1,409	,198
	Toplam	625,152	821					
Öğrenci Profili	Gruplar							
	Arası	24,067	7	3,438	3,937	,000		
	Grup İçi	706,466	809	,873			1,195	,303
	Toplam	730,532	816					
Ortalama	Gruplar							
	Arası	12,220	7	1,746	3,538	,001		
	Grup İçi	403,128	817	,493			2,032	,049
	Toplam	415,348	824					

Tablo 7’de yer alan ANOVA testi sonuçlarına göre p istatistiği 0,05’ten küçük olan faktörler açısından, program türüne göre anlamlı farklar vardır. Buna göre, kütüphane olanakları hariç diğer tüm faktörler açısından, program türüne göre üniversite imkânları bakımından anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Ayrıca varyanslar akademik kadro ve genel ortalama faktörleri için homojen (eşit) dağılmıştır. Diğer faktörler için varyanslar homojen dağılmamaktadır. Dolayısıyla ikili karşılaştırmalar için, akademik kadro ve genel ortalama için Tamhane, diğer faktörler için Tukey testi sonuçlarına bakılmıştır. Hangi gruplar arasında ne gibi farkların olduğunu ortaya koymak için, Tablo 8’de ikili karşılaştırma tablosu sunulmuştur.

Tablo 8: Program Türüne Göre İkili Karşılaştırma Tablosu

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler		Ortalamalar Arası Fark	Std. Hata	P.		
Fiziki Faktörler	Fen Bilgisi Öğretmenliği	Sınıf Öğretmenliği	,99739*	,23363	,001		
		Okul Öncesi Öğretmenliği	,74327*	,23993	,042		
		Matematik Öğretmenliği	,93060*	,23501	,002		
		Türkçe Öğretmenliği	1,08652*	,23386	,000		
		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	,90984*	,23258	,003		
		Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	,96723*	,23585	,001		
		İngilizce Öğretmenliği	,92280*	,24853	,005		
		Altyapı	Okul Öncesi Öğretmenliği	Matematik Öğretmenliği	,39844*	,12258	,026
				Dersler	Okul Öncesi Öğretmenliği	Matematik Öğretmenliği	,41880*
Akademik Kadro	Okul Öncesi Öğretmenliği	Matematik Öğretmenliği	,39377*	,11995		,034	
		Sınıf Öğretmenliği	,52112*	,10505	,000		
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	Okul Öncesi Öğretmenliği	,39959*	,11758	,034		
		Matematik Öğretmenliği	,79336*	,11001	,000		
		Türkçe Öğretmenliği	,58592*	,10835	,000		
		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	,39062*	,09995	,011		
		Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	,65645*	,11053	,000		
		İngilizce Öğretmenliği	,72121*	,14481	,000		
		Matematik Öğretmenliği	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-,40275*	,10272	,003	
		Öğrenci Profili	Okul Öncesi Öğretmenliği	Matematik Öğretmenliği	,48644*	,13180	,006

Toplam Ortalama		Türkçe Öğretmenliği	,55584*	,12893	,000
		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	,48459*	,12580	,003
		Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	,54911*	,13347	,001
	Okul Öncesi Öğretmenliği	Matematik Öğretmenliği	,34315*	,09708	,014
		Sınıf Öğretmenliği	,48588*	,09822	,001
		Matematik Öğretmenliği	,63902*	,10136	,000
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	Türkçe Öğretmenliği	,59030*	,10204	,000
		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	,43033*	,09686	,004
		Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	,55247*	,10525	,000
		İngilizce Öğretmenliği	,59659*	,12745	,001

Tablo 8’de yer alan sonuçlara göre; fen bilgisi öğretmenliği programında öğrenim gören öğrenciler üniversitenin fiziki imkânlarını, sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği, matematik öğretmenliği, türkçe öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, ingilizce öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilere göre daha başarılı bulunmaktadır (* $p < 0.05$ olduğundan istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar vardır). Diğer faktörler ya da program türleri açısından gruplar açısından herhangi bir anlamlı fark bulunamamıştır.

Altyapı faktörü açısından, okulöncesi öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin memnuniyet düzeyleri, matematik öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Ders içeriklerinin başarısı açısından, okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin memnuniyet düzeyleri, matematik öğretmenliği öğrencilerinden daha yüksektir.

Akademik kadro faktörü açısından, okulöncesi öğretmenliği programındaki öğrencilerin memnuniyet düzeyi, matematik öğretmenliği öğrencilerinden daha yüksektir. Akademik kadro faktörü açısından, fen bilgisi programındaki öğrencilerin memnuniyet düzeyi, tüm programlardaki öğrencilerden daha yüksektir. Akademik kadro faktörü açısından, matematik öğretmenliği programı öğrencilerinin memnuniyet düzeyi, sosyal bilgiler öğretmenliği programı öğrencilerinden daha düşüktür. Dolayısıyla matematik öğretmenliği programındaki

öğretmen adaylarının akademik kadrodan memnuniyet düzeyinin, genel olarak diğer programlardaki öğretmen adaylarının memnuniyet düzeyinden düşük olduğu söylenebilir.

Öğrenci profili faktörü açısından, okulöncesi öğretmenliği programındaki öğrencilerin memnuniyet düzeyinin; matematik, türkçe, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, sosyal bilgiler öğretmenliği programındaki öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle okul öncesi öğretmenliği programındaki öğretmen adaylarının, genel olarak ders içi disiplin düzeylerinin diğer programlardaki öğretmen adaylarına göre daha iyi olduğu söylenebilir.

Bir bütün olarak okul öncesi öğretmenliği programındaki öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin, matematik öğretmenliği programındaki öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca, fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin sırasıyla; sınıf öğretmenliği, matematik öğretmenliği, türkçe öğretmenliği, psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenliği, ingilizce öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği programındaki öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

2. Öğretmen adaylarının cinsiyetleri ile memnuniyet düzeyi arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;

Tablo 9: Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem T Testi

Ortalamalar Arası Fark İçin T Testi Sonuçları					
	T	df	p. (Çift kuyruklu)	Ortalamalar Arası Fark	Std. Hata Farkı
Fiziki Faktörler	-5,614	823	,000	-,34195	,06091
	-5,495	531,234	,000	-,34195	,06223
Altyapı Faktörü	-2,570	821	,010	-,16587	,06455
	-2,534	537,125	,012	-,16587	,06545
Ders içerikleri	-2,061	820	,040	-,13987	,06787
	-2,006	516,354	,045	-,13987	,06973
Akademik Kadro	-2,781	817	,006	-,17718	,06371
	-2,838	577,782	,005	-,17718	,06244
Kütüphane Olanakları	-1,041	820	,298	-,06701	,06439
	-1,044	560,596	,297	-,06701	,06415
Öğrenci Profili	-3,364	815	,001	-,23462	,06974
	-3,453	584,483	,001	-,23462	,06794
Ortalama	-3,407	823	,001	-,17672	,05187
	-3,353	538,925	,001	-,17672	,05271

Tablo 9' a göre, çift kuyruklu T Testinde $p < 0,05$ olduğu durumlarda gruplar arasında anlamlı farklar olduğu kabul edilmektedir. Kütüphane olanakları dışındaki faktörler açısından, üniversite imkânlarından erkek öğretmen adayları, kadın öğretmen adaylarına göre daha fazla memnundurlar. Söz konusu bu fark en fazla fiziki faktörler açısından ortaya çıkmaktadır.

3. Öğretmen adaylarının yaşları ile memnuniyet düzeyi arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;

Bu hipotezin test edilmesi için yapılan Anova testinde, hiçbir faktör için varyanslar homojen dağılmamaktadır. Dolayısıyla ikili karşılaştırmalar için tüm analizler Tukey testi sonuçlarına göre analiz edilmiştir.

Tablo 10: Yaş Aralığına Göre Memnuniyet Farkı Analizi

ANOVA						
		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalamaların Karesi	F	p
25+ yaş arası	44 kişi					
21-24 yaş arası	433 kişi					
17-20 yaş arası	346 kişi					
Fiziki Faktörler	Gruplar arası	4,553	2	2,276	3,215	,041
	Grup içi	581,946	822	,708		
	Toplam	586,499	824			
Dersler İçerikleri	Gruplar arası	6,555	2	3,277	3,886	,021
	Grup içi	690,767	819	,843		
	Toplam	697,322	821			
Ortalama	Gruplar arası	1,548	2	,774	1,538	,215
	Grup içi	413,800	822	,503		
	Toplam	415,348	824			

Tablo 10'da yaş aralığına göre öğretmen adaylarının üniversite imkânlarını değerlendirme sonuçları yer almaktadır. Bu sonuçlara göre, öğretmen adaylarının yaşları sadece fiziki faktörler ve ders içerikleri faktörü açısından anlamlı farklar içermektedir. Bir başka ifadeyle, öğrencilerin yaşları üniversite imkânları açısından, sadece fiziki faktörler ve ders içerikleri açısından fark etmektedir. Ancak hangi yaş aralıkları arasında, fiziki ve ders içerikleri

faktörü açısından anlamlı farklar olduğunu görmek için Tablo 11'deki ikili karşılaştırmalar analizine bakmak gerekmektedir.

Tablo 11: Yaşa Göre Karşılaştırmalı Memnuniyet Farkı Analizi

	Bağımsız Değişken		Ortalama Farkı	Std. Hata	p.
Fiziki Faktörler	17-20	21-24	,15147*	,06058	,034
Dersler	17-20	21-24	,18417*	,06628	,015

Tablo 11'e göre, 17-20 ve 21-24 yaş arası öğretmen adaylarının, fiziki faktörler ile ders içerikleri açısından üniversite imkânlarından memnuniyetleri arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 17-20 yaş arası öğretmen adayları hem ders içeriklerini hem de fiziki faktörleri daha başarılı bulmaktadır. Dolayısıyla sonradan başlayan öğretmen adaylarının üniversiteyi daha başarılı buldukları sonucuna varılabilir. Farklı bir bakış açısıyla üniversite son yıllarda bu alanlarda kendisini geliştirmiş ve öğretmen adaylarına daha fazla imkân sunmaya başlamıştır sonucu da çıkarılabilir.

4. Öğretmen adaylarının sınıf dereceleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;

Tablo 12'de öğretmen adaylarının üniversite imkânlarına bakış açılarının sınıf derecelerine göre fark edip etmediği test edilmiştir.

Tablo 12: Sınıf Derecelerine Göre Memnuniyet Düzeyi Fark Analizi

ANOVA							Varyansların Homojenliği Testi	
1.sınıf	273							
2.sınıf	227						Levene	
3.sınıf	191 kişi	Karelerin	Serbestlik	Kareler			İstatistiği	p.
4.sınıf+	134	Toplamı	Derecesi	Ortalaması	F	p.		
Fiziki Faktörler	Gruplar arası	2,867	3	,956	1,345	,259		
	Grup içi	583,631	821	,711			,241	,868
	Toplam	586,499	824					
Altyapı	Gruplar arası	3,871	3	1,290	1,675	,171		
	Grup içi	630,888	819	,770			,470	,703
	Toplam	634,758	822					
Dersler	Gruplar arası	6,054	3	2,018	2,388	,068		
	Grup içi	691,267	818	,845			1,115	,342
	Toplam	697,322	821					

Akademik	Gruplar arası	13,593	3	4,531	6,187	,000		
Kadro	Grup içi	596,845	815	,732			2,656	,047
	Toplam	610,438	818					
Kütüphane	Gruplar arası	1,929	3	,643	,844	,470		
Olanakları	Grup içi	623,223	818	,762			2,052	,105
	Toplam	625,152	821					
Öğrenci	Gruplar arası	6,153	3	2,051	2,302	,076		
	Grup içi	724,379	813	,891			2,707	,044
	Toplam	730,532	816					
Ortalama	Gruplar arası	2,515	3	,838	1,667	,173		
	Grup içi	412,833	821	,503			2,821	,038
	Toplam	415,348	824					

Tablo 12'ye göre, öğretmen adaylarının sınıf derecelerine göre akademik kadro başarısını değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı farklar vardır. Diğer faktörler açısından öğretmen adaylarının üniversite başarısını değerlendirme düzeyleri arasında, anlamlı fark çıkmamıştır. Ayrıca bu faktör için varyanslar homojen dağıldığı için Tamhane testi sonuçlarına göre karşılaştırmalı sonuçlar Tablo 20'de sunulmuştur.

Tablo 13: Sınıf Derecelerine Göre Karşılaştırmalı Memnuniyet Düzeyleri Fark Analizi

İkili Karşılaştırmalar Tablosu					
Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Ortalamalar Arası Fark	Std. Hata	p.	
Akademik	3.sınıf	1.sınıf	,24497*	,07701	,009
		2.sınıf	,26600*	,08234	,008
	4.sınıf+	1.sınıf	,26409*	,08934	,020
		2.sınıf	,28513*	,09397	,016

Tablo 13'deki karşılaştırmalı sonuçlara göre, 3. ve 4+ sınıftaki öğretmen adayları, 1 ve 2. sınıflardaki öğretmen adaylarına göre akademik kadroyu daha başarılı bulmaktadır. Bu sonuçların öğretmen adaylarının yaş aralıklarına göre üniversite imkânlarını değerlendirme sonuçları ile çeliştiği düşünülebilir. Ancak bu düşünce öğretmen adaylarının yaş aralığı ile sınıf derecelerinin pozitif yönlü korelasyon gösterdiği varsayımına dayanmaktadır. Bir başka ifadeyle öğretmen adaylarının yaşları bulundukları sınıf dereceleri ile bir bağlantısı yoktur. Ancak yaş aralığı açısından farklı değerlendirilen üniversite başarısı fiziki faktörler ve ders içerikleri iken sınıf derecesi açısından fark eden faktör akademik kadrodur.

5. Öğretmen adaylarının gelir düzeyleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;

Aşağıda öğretmen adaylarının ailelerinin gelir düzeyleri ile öğrenim gördükleri üniversiteden memnun olma düzeyleri arasındaki farklar incelenmiştir.

Tablo 14: Aile Gelir Düzeyine Göre Memnuniyet Fark Analizi

ANOVA						Varyansların Homojenliği		
Asgari Ücret 187 kişi								
Emekli 108 kişi		Karelerin	Serbestlik	Ortalamaların	F	p.	Levene	Sig.
Memur Maaşı252 kişi		Toplamı	Derecesi	Karesi			İstatistiği	
Üst Gelir 278 kişi								
Fiziki Faktörler	Gruplar arası	14,933	3	4,978	7,150	,000	2,287	,077
	Grup içi	571,566	821	,696				
	Toplam	586,499	824					
Altyapı	Gruplar arası	11,468	3	3,823	5,023	,002	3,243	,022
	Grup içi	623,291	819	,761				
	Toplam	634,758	822					
Dersler	Gruplar arası	19,020	3	6,340	7,646	,000	1,516	,209
	Grup içi	678,301	818	,829				
	Toplam	697,322	821					
Akademik Kadro	Gruplar arası	22,100	3	7,367	10,205	,000	,849	,467
	Grup içi	588,338	815	,722				
	Toplam	610,438	818					
Kütüphane Olanakları	Gruplar arası	8,434	3	2,811	3,729	,011	1,837	,139
	Grup içi	616,718	818	,754				

	Toplam	625,152	821			
Öğrenci Profili	Gruplar arası	11,316	3	3,772	4,264	,005
	Grup içi	719,216	813	,885		1,089 ,353
	Toplam	730,532	816			
Ortalama	Gruplar arası	11,792	3	3,931	7,997	,000
	Grup içi	403,556	821	,492		3,661 ,012
	Toplam	415,348	824			

Tablo 14’de yer alan ANOVA testi sonucunda, aile gelir durumlarına göre öğretmen adayları, üniversite başarısını farklı algılamaktadır. Söz konusu bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu görmek için Tablo 15’te ikili karşılaştırmalar tablosu sunulmuştur. Tablo 14’ de altyapı ve ortalama faktörlerinde varyanslar homojen dağıldığından ($p < 0,05$) bunlar arasındaki grup içi farklarda Tamhane testi diğer faktörler açısından grup içi farklar Tukey testi ile test edilmiştir.

Tablo 15: Aile Gelir Düzeyine Göre İkili Karşılaştırmalar Tablosu

Bağımlı değişken	Bağımsız Değişkenler		Ortalamalar Arası Fark	Std. Hata Farkı	p.
Fiziki Faktörler	Memur maaşı	Emekli	,28927*	,09596	,014
		Asgari ücret	,31468*	,08053	,001
		Üst gelir	,27430*	,07257	,001
Altyapı	Memur maaşı	Üst gelir	,29377*	,07404	,000
Dersler	Üst gelir	Asgari ücret	-,22759*	,08654	,043
		Memur maaşı	-,37129*	,07920	,000
Akademik Kadro	Memur maaşı	Emekli	,35571*	,09772	,002
		Asgari ücret	,21858*	,08239	,040

		Üst gelir	,39006*	,07409	,000
Kütüphane Olanakları	Asgari ücret	Emekli	,27879*	,10525	,041
		Üst gelir	,24363*	,08252	,017
Öğrenci Profili	Üst gelir	Memur maaşı	-,26476*	,08202	,007
Ortalama	Memur maaşı	Emekli	,24709*	,08576	,026
		Üst gelir	,28802*	,05957	,000

Tablo 15'e göre aile gelir durumu memur maaşı düzeyinde olan öğretmen adayları, fiziki ve akademik kadro imkânlarını diğer gelir gruplarına göre daha başarılı bulmaktadır.

Ailesinin geliri memur maaşı düzeyinde olan öğretmen adayları üniversitenin altyapısını, üst gelir düzeyine göre daha iyi değerlendirmektedir.

Ders içerikleri açısından bakıldığında, aile gelir düzeyi memur maaşı ve asgari ücret olan öğrencilerin memnuniyet düzeyi, üst gelir düzeyindeki öğrencilere göre daha yüksektir.

Kütüphane imkânları açısından bakıldığında, ailesinin gelirinin asgari ücret olan öğrencilerin memnuniyet düzeyleri emekli ve üst gelir düzeyindeki öğrencilere göre daha yüksektir.

Öğrenci profili faktörü açısından bakıldığında, ailesinin gelir düzeyi memur maaşı olan öğrencilerin memnuniyet düzeyi üst gelir grubundaki öğrencilere göre daha yüksektir.

Bir bütün olarak bakıldığında, memur maaşı gelir düzeyindeki öğrencilerin memnuniyet düzeyi emekli ve üst gelir grubundaki öğrencilere göre daha yüksektir.

6. *Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;*

Yapılan analizlerde, öğrencilerin mezun oldukları lise türünün, öğrenim gördükleri üniversiteden memnuniyet düzeyleri açısından farklılıklar ortaya koyduğu görülmektedir. Başka bir deyişle öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre memnuniyet düzeyleri değişmektedir. Tablo 16'te $p < 0,05$ olan faktörler için gruplar arası farklar olduğu tespit edilmiştir. Diğer faktörlerde, anlamlı farklar bulunamamıştır.

Tablo 16: Lise Türüne Göre Memnuniyet Fark Analizi

ANOVA	Varyansların Homojenliği
-------	--------------------------

Diğer	163 kişi							
Genel lise	46kişi							
Anadolu	531 kişi	Karelerin	Serbestlik	Ortalamaların	F	P.	Levene	P.
Öğretmen	37 kişi	Toplamı	Derecesi	Karesi			İstatistiği	
Fen	48 kişi							
Fiziki	Gruplar Arası	12,683	4	3,171	4,531	,001		
Faktörler	Grup İçi	573,816	820	,700			1,904	,108
	Toplam	586,499	824					
Altyapı	Gruplar Arası	5,860	4	1,465	1,906	,108		
	Grup İçi	628,898	818	,769			3,964	,003
	Toplam	634,758	822					
Dersler	Gruplar Arası	6,109	4	1,527	1,805	,126		
	Grup İçi	691,213	817	,846			,682	,604
	Toplam	697,322	821					
Akademik	Gruplar Arası	9,521	4	2,380	3,224	,012		
Kadro	Grup İçi	600,917	814	,738			1,791	,129
	Toplam	610,438	818					
Kütüphane	Gruplar Arası	1,451	4	,363	,475	,754		
Olanakları	Grup İçi	623,701	817	,763			1,684	,152
	Toplam	625,152	821					
Öğrenci	Gruplar Arası	7,914	4	1,978	2,223	,065		
Profili	Grup İçi	722,619	812	,890			2,199	,067
	Toplam	730,532	816					
Ortalama	Gruplar Arası	5,406	4	1,352	2,703	,029		
	Grup İçi	409,942	820	,500			1,834	,120
	Toplam	415,348	824					

Tablo 16’da fiziki faktörler, akademik kadro faktörü açısından öğretmen adaylarının üniversite imkânlarının memnuniyet düzeyleri arasından anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Ayrıca genel olarak öğrencilerin memnuniyet düzeyleri mezun oldukları lise programına göre farklı olduğu sonucuna da varılmaktadır.

Tablo 17’de farkların hangi gruplar arasında ortaya çıktığını göstermek için ikili karşılaştırma sonuçları sunulmuştur. Varyanslar homojen dağılmadığından, Tukey testi sonuçlarına bakılmıştır.

Tablo 17: Lise Türüne Göre İkili Karşılaştırmalar Tablosu

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken		Ortalamalar Arası Fark	Std. Hata Farkı	P.
Fiziki Faktörler	Genel Lise	Diğer	,57595*	,13966	,000

		Anadolu	,49791*	,12857	,001
		Fen	,56274*	,17260	,010
Akademik	Fen Lisesi	Genel Lise	-,61633*	,17728	,005
Kadro		Anadolu	-,37582*	,12953	,031
Ortalama	Genel Lise	Fen Lisesi	,47013*	,14589	,012

Tablo 17’de yer alan sonuçlara göre, fiziki faktörler açısından genel liselerden mezun olan öğrenciler üniversiteyi; diğer, Anadolu ve fen lisesi mezunlarına göre daha başarılı bulunmaktadır. Fen lisesi mezunu öğretmen adayları ise akademik kadroyu genel lise ve Anadolu Lisesi mezunlarına göre daha başarısız bulunmaktadır. Bütün faktörler açısından fen lisesi mezunları üniversite imkânlarını genel lise mezunlarına göre daha başarısız bulunmaktadır.

7. Öğretmen adaylarının başarı düzeyleri ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark var olup olmadığına dair bulgular;

Aşağıda öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiten başarı düzeylerine göre memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklar olup olmadığını ortaya koyan ANOVA testi sonuçları sunulmaktadır. Buna göre fiziki faktörler, altyapı faktörleri ve bir bütün olarak üniversiteden duyulan memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Tüm sonuçlarda varyanslar homojen dağılmamaktadır ($p>0,05$). Dolayısıyla ikili karşılaştırmalar analizlerinde Tukey testi sonuçlarına bakılmıştır.

Tablo 18: Başarı Düzeylerine Göre Memnuniyet Düzeyi Fark Analizi

ANOVA							Varyansların Homojenliği	
		Karelerin Toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalamaların Karesi	F	p.	Levene İstatistiği	p.
1.01-2.00 19 kişi								
2.01-3.00 381 kişi								
3.01-4.00 425 kişi								
Fiziki Faktörler	Gruplar arası	10,208	2	5,104	7,280	,001	,931	,395
	Grup içi	576,291	822	,701				
	Toplam	586,499	824					
Altyapı	Gruplar arası	8,951	2	4,476	5,864	,003	1,049	,351
	Grup içi	625,807	820	,763				
	Toplam	634,758	822					
Dersler	Gruplar arası	4,844	2	2,422	2,864	,058	,489	,614
	Grup içi	692,478	819	,846				
	Toplam	697,322	821					

Akademik Kadro	Gruplar arası	,458	2	,229	,306	,736	,596	,551
	Grup içi	609,980	816	,748				
	Toplam	610,438	818					
Kütüphane Olanakları	Gruplar arası	3,323	2	1,662	2,188	,113	1,396	,248
	Grup içi	621,829	819	,759				
	Toplam	625,152	821					
Öğrenci Profili	Gruplar arası	2,367	2	1,184	1,323	,267	,433	,649
	Grup içi	728,165	814	,895				
	Toplam	730,532	816					
Ortalama	Gruplar arası	3,036	2	1,518	3,026	,049	,815	,443
	Grup içi	412,312	822	,502				
	Toplam	415,348	824					

Tablo 18'deki sonuçlara göre, altyapı, fiziki faktörler ile bir bütün olarak öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerinde başarı düzeyine göre anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Buna göre aşağıda ikili karşılaştırmalar tablosu ile hangi başarı düzeyleri arasında anlamlı farklar olup olmadığı sunulmuştur. Varyanslar homojen dağılmadığından Tablo 19'de, Tukey testi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 19: Başarı Düzeyine Göre İkili Karşılaştırmalar Tablosu

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken		Ortalamalar Arası Fark	Std. Hata Farkı	p.
Fiziki Faktörler	2.01-3.00	3.01-4.00	,21518*	,05907	,001
Altyapı	2.01-3.00	3.01-4.00	,17751*	,06172	,012
Ortalama	2.01-3.00	3.01-4.00	,11694	,04997	,049

Tablo 19'ya bakıldığında; tüm sonuçlara göre 2.01-3.00 arası ortalamaya sahip öğrenciler üniversitenin fiziki faktörlerinden, altyapı faktörlerinden ve bir bütün olarak üniversitenin imkânlarından daha fazla memnundurlar.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim görmekte olan öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerine etki eden faktörleri belirleyerek eğitim yararına yapılacak iyileştirmelere kaynaklık etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, bir ölçek yardımıyla öğretmen adaylarından öğrenim gördükleri üniversiteye dair memnuniyet düzeylerini içeren veriler toplamı ve bu veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Bu bölümde çeşitli analizler neticesinde elde edilen bulgulara dayalı olarak sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde eğitim görmekte olan öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerine etki eden faktörler farklı değişkenler açısından incelenmiş ve yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin genel memnuniyet durumlarının ortalama memnuniyet düzeyi civarında olduğu tespit edilmiştir. Benzer çalışmalarda sonuçlara bakıldığında; bazı araştırma sonuçlarında öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri fakülteden ya da kurumdan memnuniyet düzeyleri yüksek iken (Aksu, 2016; Bakır vd., 2016; Diktaş, 2015) bazı araştırmalarda ise genel öğrenci memnuniyet düzeylerinin orta ve düşük seviyelerde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kara, 2017; Özçakır-Sümen ve Çağlayan, 2013; Donat-Bacıoğlu ve Vural, 2018; Boran ve Yanpar-Yelken, 2020; Ekinci ve Burgaz, 2007; Jafarov ve Demirtaş, 2020; Özdemir vd., 2013). Araştırmaların çoğunluğuna bakıldığında eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri kurumlardan orta seviyede memnuniyet düzeylerine sahip oldukları görülmektedir. Eğitim fakültelerinin, öğretmen adayları tarafından yeterli düzeyde olmadıkları değerlendirilmektedir. Bu çalışmada çeşitli değişkenler açısından bakıldığında memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Benzer çalışmalarda da benzer değişkenler çerçevesinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir (Karacoban ve Uyar, 2024).

Araştırmadaki diğer sonuçlara bakıldığında; fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin bütün alanlardaki memnuniyet düzeyi ortalaması tüm bölümlerden daha yüksek olduğu görülmektedir. En düşük memnuniyet düzeyine sahip bölüm ise bilgisayar öğretmenliği bölümü olduğu görülmektedir. Öğrenim görülen program türü açısından bakıldığında, öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklılıkların ortaya çıkmıştır. Alan yazına bakıldığında bu bulgunun desteklendiği görülecektir (Kara, 2017; Özçakır-Sümen ve Çağlayan, 2013; Donat-Bacıoğlu ve Vural, 2018; Boran ve Yanpar-Yelken, 2020; Ekinci ve Burgaz, 2007; Jafarov ve Demirtaş, 2020; Özdemir vd., 2013).

Alan yazındaki bazı çalışmalara bakıldığında, cinsiyet faktörünün memnuniyet faktörü üzerine etkisi olmadığı dile getirilmiştir (Burgaz ve Ekici, 2007). Bazı çalışmalarda ise erkek

öğrencilerin kadın öğrencilere nazaran memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir (Uzgören,2015; Tatar vd., 2017). Araştırma sonucunda bakıldığında erkek öğrencilerin memnuniyet düzeyinin kadın öğrencilere nazaran memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya yaş ortalaması olarak bakıldığında bütün alanlarda 17-20 yaş arası öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin diğer yaş gruplarından yüksek olduğu, 21-24 yaş arası öğrencilerin diğer yaş gruplarından daha düşük olduğu, 25 yaş ve üzeri öğrencilerin ise diğer iki yaş grubundan memnuniyet düzeyi orta seviyede olduğu bulgusuna rastlanmıştır. Alan yazında bulguyu destekler nitelikte çalışmalar vardır (Yangın ve Kırca, 2013).

Araştırmaya sınıf düzeyi açısından bakıldığında bütün alanlarda 2. sınıf öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin diğer sınıf düzeylerinden düşük olduğu, 3. sınıf öğrencilerin ise diğer sınıf düzeylerinden yüksek olduğu analiz sonuçlarında çıkmıştır. Ayrıca bütün sınıf düzeylerinde memnuniyet düzeylerinin birine yakın olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Alan yazına bakıldığında sınıf düzeylerinin memnuniyet düzeyi üzerine etki ettiği görülmektedir. Şahin (2019), çalışmasında birinci sınıf ve ikinci sınıf öğrencilerin memnuniyet seviyelerinin üç ve dördüncü sınıflara göre yüksek olduğunu bunun gerekçesi olarak öğrencilerin liseden mezun olduktan sonra üniversiteye yerleşmiş olmanın rahatlığından kaynaklandığını ifade etmektedir. Bu sonuç bizim çalışmamızla uyuşmamış olsa da aynı çalışmada benzer sonuç olarak üçüncü sınıf öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin diğer sınıf düzeylerine nazaran yüksek olduğu bunun gerekçesi olarak da yaşam kaygısının düşük olmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir (Erdoğan ve Bulut, 2015).

Ailenin gelir durumuna göre memnuniyet düzeylerindeki genel ortalamaya bakıldığında; üst gelir grubuna dâhil öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin en düşük olduğu, bunu takip eden en düşük düzeyde memnuniyet düzeyine sahip grubun en düşük gelir grubuna sahip olan emekli maaşı civarı gelir durumuna sahip olan öğrencilerin olduğu görülmektedir. Orta gelir grubu olarak betimleyebileceğimiz asgari ücret ve memur maaşı civarı gelir grubuna sahip olanların ise memnuniyet düzeylerinin diğer iki gruba göre daha yüksek olduğu sonucu çıkmıştır. Ailenin gelir durumunun düşük olması alım gücünün zayıf olmasına ve yaşam doyumunun düşmesine sebep olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda üst gelir düzeyine sahip kişilerin yüksek konfor alanına alışık olmaları da memnuniyet düzeyi üzerine olumsuz etki ettiği düşünülmektedir. Alan yazında benzer çalışmalar incelendiğinde; yapılan çalışmayı destekler nitelikte, öğrencilerin büyük çoğunluğunun orta gelir düzeyine sahip olduğu gözlenmektedir (Arslan, 2016; Uzgören, 2015).

Lise mezuniyet durumuna göre ortalama memnuniyet düzeylerine bakıldığında; genel lise mezunu öğrencilerin diğer öğrencilere nazaran belirgin farkla memnuniyet düzeylerin fazla olduğu bulgusuna rastlanmıştır. Fen lisesi mezunu öğrencilerin ise diğer mezunlara göre memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu bulgusuna rastlanmıştır. Alan yazına bakıldığında benzer çalışmalarda Anadolu lisesinden mezun olan öğrencilerin üniversite yönetimi alanında genel lise mezunu öğrencilere nazaran memnuniyet seviyelerinin yüksek olduğu dile getirilmiştir (Bakır vd, 2016). Fen lisesi mezunu öğrencilerin geldikleri okullarda eğitim standartlarının yüksek olmasından dolayı sonradan eğitim aldıkları kurumlardan beklentilerinin yüksek olmasına bağlı, memnuniyet düzeylerinin olumsuz etkilendiği düşünülmektedir.

Alan yazında bazı çalışmalarda başarı puanı ve memnuniyet düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunamasa da başarı puanının yükseldikçe memnuniyet düzeyinde azalma olduğu, başarı puanı ile memnuniyet düzeyi arasında ters orantının olduğu bulgusuna rastlanmıştır. Başarı puanı düşük olan öğrencilerin memnuniyet düzeyi ortalaması 3,58 iken, orta düzey başarı puanına sahip öğrencilerde bu ortalama 3,54, yüksek başarı puanına sahip öğrencilerde ise 3,41 olarak görülmüştür (Koç ve Arkan, 2019; Kantek ve Kazancı, 2012).

Öneriler

Bu araştırma Bayburt Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri kurumdan memnun kaldıkları durumları belirleyerek öğretmen adaylarının yararına olacak her türlü desteği sağlamak ayrıca memnuniyetsiz oldukları durumları da saptayarak gerekli tedbirlerin alınması için üniversite yönetimine bilimsel destek sağlamak amaçlı yapılmıştır. Dinamik bir süreç olarak değişen yaşam koşullarına bağlı ilgi, istek ve ihtiyaçlar dikkate alınacak biçimde iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar düzenli olarak tekrar edilmeli ve sonuçlar yönetimde uzman kişilerce değerlendirilmelidir. Çalışmanın diğer fakültelerde de yapılması, üniversitedeki diğer öğrencilerin memnuniyetsiz olduğu durumların tespit edilerek tedbirlerin alınmasına ve çözüme kavuşturulmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca memnuniyetsiz olunan durumların derinlemesine incelenebilmesi için nitel çalışmaların da yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş., Başar, E., Dağlı, A., Ekinci, E., Ergün, M., Gelbal, S., ... & Taştan, N. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akpınar, B. (2011). *Eğitim Programları ve Öğretim*. Ankara: Data yayınları.
- Arslan, F. (2016). Üniversite öğrencilerinin şehirle kurduğu ekonomik ve sosyal ilişkilerden memnuniyet analizi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1103-1120.
- Aksu, H. H. (2016). Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin bölümleri hakkındaki görüşleri: Giresun Üniversitesi Örneği. *Kastamonu Education Journal*, 24(1), 299-316.
- Aktan, C. C. (2000). Yükseköğretimde toplam kalite yönetiminin uygulanması. Erişim tarihi: 10.02.2019, <http://www.canaktan.org/egitim/universitereform/toplam-kalite.htm>.
- Akyüz, H. (2018). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Akyüz, Y. (1982). *Türk eğitim tarihi*. Ankara Üni. Eğitim Bilimleri Fak.
- Altınok, M., & Şahin, M. (2017). Yükseköğretim öğrenci memnuniyeti ve kalite yönetimi: bir derleme çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 42(191), 229-244.
- Aslan, A. K. (2001). Eğitimin toplumsal temelleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(5), 16-30.
- Bacıoğlu, S. D., & Vural, L. (2018). Öğretmen adaylarının akademik hizmetlere ilişkin görüşleri ve memnuniyet düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 158-178.
- Bademci, V. (2019). Geçerlik: Nedir? ne değildir? *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 373-385.
- Bakır, N. O., Arslan, F. M., & Gegez, A. E. (2016). Üniversite öğrencilerinde memnuniyet oluşturan unsurların saptanması: Marmara Üniversitesi işletme fakültesi öğrencileri ile bir araştırma. *Marmara University Journal of Economic & Administrative Sciences*, (1).
- Bakış, K. T. (2019). Eğitimde program geliştirme.
- Balcı, A., Baltacı, A., Fidan, T., Cereci, C., & Acar, U. (2012). Örgütsel sosyalleşmenin, örgütsel özdeşleşme ve örgütsel vatandaşlıkla ilişkisi: İlköğretim okulu yöneticileri üzerinde bir araştırma. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 47-74.
- Ballı, F. E., ve Kartal, S. Eğitimin siyasal işlevi; sosyal bilgiler ders kitabı örneği. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 36-49.
- Bayburt Üniversitesi (2024). Genel bilgiler. <https://bayburt.edu.tr/tr/genel-bilgi-1> adresinden edinilmiştir.
- Bayburt Üniversitesi (2024). Vizyon ve misyon. <https://www.bayburt.edu.tr/tr/vizyon-ve-misyon-3> adresinden edinilmiştir.
- Bayburt Üniversitesi (2024). Tarihçe. <https://bayburt.edu.tr/tr/tarihce> adresinden edinilmiştir.
- Bayoğlu, Ö. (1988). *Türkiye’de hukuk devletinin gelişimi* (Master'sthesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Bilhan, S. (1991). Eğitim felsefesi (I. Cilt). Ankara: AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 164.

- Boran, M., & Yelken, T. Y. (2020). Öğretmen adaylarının eğitim fakültesindeki hizmet kalitesine yönelik memnuniyet düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 390-408.
- Burgaz, B., & Ekinci, C. E. (2007). Öğrencilerin Hacettepe Üniversitesi'nce sunulan hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 71-89.
- Butt, B. Z., & Ur Rehman, K. (2010). A study examining the students satisfaction in higher education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 5446-5450.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri.
- Clemes, M. D., Gan, C. E., & Kao, T. H. (2008). University student satisfaction: An empiric alanalysis. *Journal of Marketing for Higher Education*, 17(2), 292-325.
- Coşkun, F. (2022). Öğretmenlik mesleği ve 21. yüzyıl becerileri. *Alanyazın*, 3(1), 31-38.
- Çakmak, Ö. (2008). Eğitimin ekonomiye ve kalkınmaya etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 33-41.
- Çallı ve Öden, (2009). Türk anayasa hukukunda eğitim hakkı.
- Çiçek, A., Nartgün, Ş. S., Sağlam, M., Yıldırım, A., Arslantaş, İ., Madran, H. A. D., ... & Cinoğlu, M. (2008). Eğitim bilimine giriş.
- Demirel, Ö. (2008). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayınları
- Dilşeker, F. (2011). Devlet ve vakıf üniversitelerinde hizmet kalitesi, öğrenci memnuniyeti, imaj, sadakat ve tavsiye etme arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Doğan, Ö. (2000). Kalite uygulamalarının işletmelerin rekabet gücü üzerine etkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 5-27
- Diktaş, A. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin şehre, üniversiteye ve öğrenim gördükleri bölümlere ilişkin memnuniyet durumları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 51-77.
- Duman, A. (2003). Bazı eğitim bilimi kavramlarına ilişkin genel bir değerlendirme. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10).
- Duygun, A., (2007), Eğitim Hizmetlerinin Pazarlanmasında Hizmet Kalitesinin Ölçümü-Bir Pilot Araştırma, (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 215516)
- Erdem, B., & Şenol, F. (2015). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye ilişkin memnuniyet algıları: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(5), 177-196.
- Erdem, M., & Yılmaz, H. (2019). Eğitim Programları ve Öğrenci Memnuniyeti: Bir Eğitim Fakültesi Örneği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulamaları*, 15(3), 87-102.
- Erden, Ö. (2013). Ziya Gökalp'ın 1924 anayasası ile ilgili çalışmaları. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 29(85), 47-71.
- Erdoğan, E., & Bulut, E. (2015). İşletme bölümü öğrencilerinin memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörlerin araştırılması. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 11(26), 151-170.

- Ekinci, C. E., & Burgaz, B. (2007). Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 120-134.
- Eroglu, E. (2002). Örgütsel iletişim kalitesi için toplam motivasyon yönetimi. *Kurgu*, 19(1), 155-160.
- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde program geliştirme*. Edge Akademi.
- Fidan, N. (1977). *Eğitimde yeni kavramlar ve ilkeler*. Rehber Yayınevi.
- Fidan, N. (1986). Okulda öğrenme ve öğretme.
- Fidan, N., & Erden, M. (1991). Eğitim bilimlerine giriş. *Ankara: Repa Eğitim*.
- Gençyılmaz, G., & Zaim, S. (1999). Eğitimde toplam kalite yönetimi. *İÜ İşletme Fakültesi Dergisi*, 9-35.
- Görgen, Ö., & Bingöl, G. (2016). Amasya üniversitesi sağlık yüksekokulu öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin incelenmesi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 116-122.
- Gurbetoğlu, A. (2018). Bilimsel araştırma yöntemleri. *Erişim Adresi: <http://agurbetoglu.com/files/2%20ARA%C5%9ETIRMA>*, 20.
- Gültekin, M. (2008). Eğitim bilimine giriş. *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını*, (1825).
- Günay, D. (2019). Eğitim felsefesine bir yaklaşım. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 131-137.
- Güven, S., & Özerbaş, M. A. (2007). Öğretim ilke ve yöntemleri. *Öğrenme öğretme süreci içinde (s, 154-261)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Jafarova, M., & Demirtaş, Z. (2020). Eğitim fakültelerinde öğrenci memnuniyeti (Sakarya Üniversitesi örneği). *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 175-193.
- Kandemir, H. (2015). Öğrenci memnuniyetini etkileyen faktörlerin yapısal eşitlik modeli ile araştırılması-investigation of factors which affecting student satisfaction by structural equation Model. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(13), 447-461.
- Kantek F, Kazancı G (2012). An analysis of the satisfaction levels of nursing and midwifery students in a healthcollege in Turkey. *Contemporary Nurse*, 42(1): 36-44.
- Karaaslan, K. Ç., Çalmaşur, G., & Aysin, M. E. (2021). Bireylerin yaşam memnuniyetlerini etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 35(1), 263-290.
- Karaçoban, F., & Uyar, M. Y. (2024). Eğitim fakültesi öğrencilerinin hizmet kalitesine yönelik memnuniyet düzeylerinin incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 81-98.
- Karakış, S., & Akpınar, Y. (2020). Öğrenci memnuniyeti ve eğitim kalitesinin arasındaki ilişki: Bir eğitim fakültesi araştırması. *Journal of Educational Research and Reviews*, 12(4), 223-235.
- Karlı, M. D. (2012). Eğitim bilimine giriş. *Eğitim biliminin iki temel kavramı*, 1-28.
- Kaygısız, İ. (1997). Eğitim felsefesi ve Türk eğitim sisteminin felsefi temelleri. *Eğitim ve Yaşam*, 8, 5-15.
- Keskin, M., & Şahin, M. (2018). Eğitimde ilerlemecilik. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 50-74.

- Koç, K., & Arkan, B. (2019). Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin okuldan memnuniyet düzeyleri ve akademik başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 555865)
- Kömürlü, E. (2019). 1960'lara kadar Türkiye'de ilk üniversitelerin kuruluşları. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 50-57.
- Kuçuradi, İ. (1977). Felsefe ve kişi eğitimi. *Felsefe Kurumu Seminerleri*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.
- Kuru, K., & Çelik, S. (2016). Sosyal bilgiler eğitiminde öğrenci geri bildirimlerinin rolü: Bir inceleme. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Dergisi*, 10(2), 123-137.
- Küçükahmet, L. (2006). 2006-2007 Öğretim yılında uygulamaya başlanan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 203-219.
- Malayevka, J. (2019). Eğitim Fakültelerinde Öğrenci Memnuniyeti (Sakarya Üniversitesi Örneği). (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 586043)
- MEB (2002). Öğretmen yetiştirme ve eğitimi genel müdürlüğü. Öğretmen yeterlilikleri. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB (2016). Millî eğitim bakanlığı ortaöğretim kurumları yönetmeliği.
- MEB (2019). Millî eğitim bakanlığı okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği.
- MEB (2022). T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması, <http://www.meb.gov.tr/meb/teskilat.php> adresinden edinilmiştir.
- Milli Eğitim Temel Kanunu (1973). *T.C. Resmî Gazete*, 145774, 24 Haziran 1973
- Naralan, A., & Kaleli, S. S. (2012). Üniversite öğrencilerinin üniversiteden beklentileri ve bölüm memnuniyeti araştırması: Atatürk üniversitesi örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-11.
- Ng, M. M., & Priyono, İ. (2018). The effect of service quality on student satisfaction and student loyalty: An empirical study. *Journal of Social Studies Education Research*, 9(3), 109-131.
- Odabaşı, F. (1997). Eğitimde sistem yaklaşımı ve eğitim teknolojisi. *Eğitim ve Bilim*, 21(106).
- Onditi, E. O., & Wechuli, T. W. (2017). Service quality and student satisfaction in higher education institutions: A review of literature. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 7(7), 328-335.
- Öğretir-Özçelik, A. (2019). İnovasyon, yaratıcılık ve yenilenme. Ayşe Öğretir Özçelik ve Mehmet Nur Tuğluk (Editörler). Eğitimde ve Endüstride 21. Yüzyıl Becerileri (3. Basım). Pegem Akademi.
- Özdemir, S., Kılınç, A. Ç., Öğdem, Z., & Er, E. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte yaşamının niteliğine ilişkin memnuniyet düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 228-235.
- Özer, M., Gür, B. S., ve Küçükcan T., (2010), *Yükseköğretimde kalite güvencesi*, Seta
- Siyaset, E., & Vakfı, T. A. (2010). Türkiye. *Pelin Ofset*, Ankara. Özet, K. (2012). *Eğitim bilimine giriş*.
- Öztürk, A., Kara, Y., Özkeskin, E. E., & Güneş, E. P. U. (2017). Açık ve uzaktan öğrenenlerin öğrenme yönetim sistemi ve öğrenme malzemelerine ilişkin memnuniyet durumları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 81-107.

- Öztürk, S., Torun, İ., & Özkök, Y. (2011). Anadolu'da kurulan üniversitelerin illerin sosyo-ekonomik yapılarına katkıları/contributions of universities established in anatolia to the socio-economic structure of the cities. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 145-158.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A. & Berry, L. L. (1985). A conceptual model of service quality and its implications for future research. *Journal of Marketing*, 49(4), 41-50
- Pehlivan, H. (2006). Eğitimde temel kavramlar. *Ankara: Asil Yayınları*.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 59-69.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlilikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.
- Serin H., Aytekin A., (2009: 86), Yükseköğretimde toplam kalite yönetimi, *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, Cilt:11 Sayı:15
- Sönmez, V. (2008). Program geliştirmede öğretmen el kitabı (16. baskı.). *Anı Yayıncılık*.
- Sümen, Ö. Ö., & Çağlayan, K. T. (2013). Öğretmen adaylarının eğitim fakültesinden memnuniyet düzeyleri ve hayal ettikleri eğitim ortamı. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 32(2).
- Sünbül, A. M., & Giriş, Ö. M. (2005). Editör: Özcan Demirel ve Zeki Kaya.
- Şahin, İ., Zoraloğlu, Y. R., & Fırat, N. Ş. (2011). Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları, eğitsel hedefleri üniversite öğreniminden beklentileri ve memnuniyet durumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 429-452.
- Şimşek, A., & Kartal, S. (2019). Türkiye eğitim sisteminin amaçlarında felsefi Akımlar. *Journal of International Social Research*, 12(65).
- Şimşek, A., Özdamar, N., Uysal, Ö., Kobak, K., Berk, C., Kılıçer, T., & Çiğdem, H. (2009). İki binli yıllarda Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında gözlenen eğilimler.
- Tandilashvili, N. (2019, June). Factors influencing student satisfaction in higher education. The case of a Georgian state university. *In Proceedings of the 13th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities* (pp. 39-54). Scientia Moralitas Research Institute.
- Taş, H. (2015). Üniversitelerde öğrenci memnuniyeti üzerine Gaziantep ilinde bir alan çalışması (Master's thesis, Hasan Kalyoncu Üniversitesi).
- Taşçı, D. (1995). Basketbol istatistiklerinin analizi.
- Taşgın, A., & Küçükoglu, A. (2016). Klinik uygulamaların öğretmen adaylarının öğretmen özyeterlik algılarına etkisi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45(2), 265.
- Tatar, A., Gizem, F. Ç. M. T. Ö., Haşlak, U. N. T. F. D., Aışetül, M. N. A. R. U., & Özdemir, K. G. H. (2019). Üniversite öğrencileri için a öğrenci memnuniyet ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 56(56), 214-230.
- Tatar, A., Özudoğru, M. T., Uysal, A. R., & Uyğur, G. (2017). A kent yaşamından memnuniyet Ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Kent Akademisi*, 10(32), 413-431.
- Tayyar, N. ve Dilşeker, F. (2012). Devlet ve vakıf üniversitelerinde hizmet kalitesi ve imajın öğrenci memnuniyetine etkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (28), 184-204.

- Tozlu, N. (1997). Eğitim felsefesi [Philosophy of education]. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. S
- Tümkiye, S., & Özen, G. (2018). Öğrenci memnuniyeti ve akademik başarı ilişkisi: Eğitim fakültelerinde bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 45-58.
- Uğurlu, H. (2020). Bilimsel araştırmalarda etik. *Ahi Evran Akademi*, 1(1), 67-78.
- Uzgören, E., Çelikkol, M. M., Gürdal, H., & Çelik, B. (2016). Dumlupınar üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin memnuniyetini etkileyen faktörlerin istatistiksel analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 91-101.
- Uzgören, N., & Uzgören, E. (2007). Dumlupınar üniversitesi lisans öğrencilerinin memnuniyetini etkileyen bireysel özelliklerin istatistiksel analizi-hipotez testi, ki-kare testi ve doğrusal olasılık modeli. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (17), 173-192.
- Wong, W. H., & Chapman, E. (2023). Student satisfaction and interaction in higher education. *Higher education*, 85(5), 957-978.
- Variş, F. (1978). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikler*. Ankara Üniversitesi basımevi.
- Veenhoven, R. (1996). The study of life-satisfaction.
- Yalçınkaya, E., & Aktepe, V. (2016). Öğretmen yetiştirmenin tarihçesi.
- Yangın, H. B., & Kırca, N. (2013). Antalya sağlık yüksekokulu hemşirelik öğrencilerinin memnuniyet düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1), 78-94.
- Göktaş, Y., Yıldırım, Z., & Yıldırım, S. (2010). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim fakültelerindeki durumu: Dekanların görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 30-50.
- YÖK. (1998). T.C. eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları, Ankara: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. 100
<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesiogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>
- Yüksel, C. A., Bilgen, İ., & Kobal, H. Y. (2018). Yükseköğretim kurumlarında memnuniyet kavramı: Kuramsal bir derleme. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 1582-1591.

EKLER

Ek 1: A Memnuniyet Ölçeği Demografik Bilgiler (1/2)

I.BÖLÜM

Aşağıdaki bilgiler sadece istatistiksel amaçlı kullanılacaktır.

KİŞİSEL BİLGİLER

Bölümünüz:.....

Cinsiyetiniz:

() Kadın () Erkek

Yaşınız:

() 17-20 () 21-24 () 25+

Sınıfınız:

() Hazırlık () 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf +

Ailenizin Ekonomik Durumu:

() Emekli maaşı () Asgari ücret () Memur maaşı () Üst gelir

Mezun Olduğunuz Lise Türünüz:

() Anadolu Öğretmen Lisesi

() Anadolu Lisesi

() Genel Lise

() Fen Lisesi

() Diğer(Belirtiniz):.....

Akademik başarı puanınız:

() 00-1.00 () 2.00- 3.00

() 1.00- 2.00 () 3.00- 4.00

Uyruğunuz:

() Türkiye Cumhuriyeti () Diğer

Ek 1: A Memnuniyet Ölçeği Demografik Bilgiler (2/2)

II.BÖLÜM

Bu araştırmanın amacı, **Bayburt Üniversitesi Öğretmen Adaylarının memnuniyetsiz olduğu durumları tespit etmek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmaktır.** Aşağıda bu sorunlara yönelik uygunluk derecesini belirten maddeler sunulmuştur. Maddeleri eksiksiz doldurmanız sorunların tespitine ve çözümüne ciddi katkı sağlayacaktır. Maddeleri okuyup size en uygun kutucuğu işaretleyiniz.

Verdiğiniz yanıtlar topluca değerlendirileceğinden isminizi yazmanıza gerek yoktur. Katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Dr. Öğt. Üyesi Zeynep TAŞYÜREK MUTLU

Çağrı IRMAK

Ek 2: Üniversite Öğrencileri İçin Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (1/3)

Aşağıda, öğrencisi olduğunuz üniversiteyi birkaç farklı konu başlığı altında değerlendirmeniz istenmektedir. Bu ölçekle, bir üniversitede, öğrenci memnuniyetinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Katkılarınız için teşekkür ederiz.	hiçmemnundegilim	Memnun degilim	fikrimyok	birazmemnununum	çokmemnununum
Üniversitenin Fiziki Koşullarının Değerlendirmesi:					
1.Bina girişlerindeki işleyiş (kapılar,güvenlik,vb.)					
2.Dersliklerin büyüklüğü, şekli, konumu, kapısı, penceresi, boyası, yüksekliği, uygunluğu vb.					
3.Dersliklerdeki sıra, masa, sandalye, perde vb. yeterliliği					
4.Dersliklere dışarıdan gürültü gelme-gelmeme düzeyi					
5.Dersliklerde ısıtma, soğutma, havalandırma koşulları (pencere,klima,vb.)					
6.Dersliklerdeki projektör, bilgisayar vb. teknik donanım					
7.Konferans salonlarının yeterliliği, büyüklüğü vb.					
8.Kantinin yeterliliği, büyüklüğü, bulunduğu yer, vb.					
9.Kantinin düzeni ve temizliği					
10.Kantindeki fiyatlar					
11.Yemeklerin kalitesi ve fiyatları					
12.Tuvaletlerin yeterliliği, temizliği, büyüklüğü vb.					
13.Asansörlerin yeterliliği, büyüklüğü, işleyişi vb.					
14.Yerleşkenin dış mekan (açıkalan) yeterliliği, büyüklüğü vb.					
15.Yerleşkenin bulunduğu semt					
16.Binalarda derslik dışı iç ve dış mekan oturma alanlarının yeterliliği					
17.Öğretim üye ve elemanları ile uygun görüşme yerlerinin olup olmaması					
18.Otopark olanakları					
19.Yerleşkeye ulaşım olanakları					
Üniversitenin Altyapısının Değerlendirmesi:					
20.Üniversitenin bürokratik işleyişi (hızı, fonksiyonelliği vb.)					
21.Diğer yerleşkelerle iletişim olanakları (telefon bağlantısı, servis olanağı, evrak geliş gidişi vb.)					
22.Öğrenci işlerinin işleyişi					
23.Fotokopi olanakları					
24.Kırtasiye olanakları					
25.Üniversite muhasebesinin işleyişi					
26.Okul ücretinin miktarı ve ödeme şekli					
27.Okul ücretlerini zamanında ödemeyen öğrencilere üniversitenin tutumu					
28.Kablolu, kablosuz internet olanakları					
29.Üniversitenin websayfasının içeriği, güncelliği ve işleyişi (ders programlarının, notların vb. bulması)					
30.Laboratuarlar yeterliliği ve kullanım olanakları					
31.Öğrenci rehberlik birimi					
32.Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı					

Ek 2: Üniversite Öğrencileri İçin Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (2/3)

33.Düzenlenen bilimsel etkinlikler						
34.Düzenlenen kültürel ve sosyal etkinlikler						
35.Düzenlenen spor etkinlikleri						
36.Öğrenci klüplerinin işleyişi						
Kütüphanenin Değerlendirmesi:						
37.Kütüphanenin büyüklüğü ve fiziksel koşulları (gürültü-sessizlik, havalandırma,sandalye sayısı vb.)						
38.Kütüphanenin işleyişi (kitap alma-verme vb.)						
39.Kitap, dergi vb. kaynakların sayısı						
40.Kitap, dergi vb.kaynakların yeniliği						
41.Kütüphanenin bilgisayar olanakları						
42.Kütüphanenin internet olanakları						
43.Elektronik makale ve dergilere erişim olanakları						
44.Kütüphanedeki fotokopi olanakları						
Dersler-Ders İçeriklerinin Değerlendirmesi:						
45.Ders programlarının düzeni						
46.Ders programında derslerin ağırlıkları						
47.Derslerdeki uygulama-kuramsal oranları						
48.Seçmeli derslerin sayısı/çeşitliliği						
49.Sınav tarihlerinin genişliği-sıkışıklığı, zamanlaması vb.						
50.Ders seçimindeki işleyiş ve düzen						
51.Ders alma bırakmadaki işleyiş ve düzen						
52.Derse devam durumunun otomasyona aktarılması ve ilanı						
53.Notların otomasyona aktarılması ve ilan edilmesi						
54.Yaz okullarının yeterliliği-yetersizliği						
55.Derslerin adının içeriği ile uyumu						
56.Sınavların standartları						
57.Ders geçme sistemi (not barajı vs.)						
58.Yandal ve çift anadal olanakları						
Ders Veren Akademik Personelin Değerlendirmesi:						
59.Akademik yeterlilikleri						
60.Sayıca yeterlilikleri						
61.Öğrenciyle ilişkileri						
62.Anlattığı konuları iyi bilme düzeyleri						
63.Branşlarına/uzmanlık alanlarına uygun derslere girmeleri						
64.Derse hazırlanarak gelmeleri						
65.Dersi zevk alacak şekilde anlatmaları						
66.Dersi anlaşılır olarak anlatmaları						
67.Konuşmalarının duyulması, anlaşılması						
68.Kullandıkları dilin düzgün ve anlaşılır olması						
69.Derslere düzenli ve zamanında gelip gitmeleri						
70.Öğretmekten hoşlanmaları						
71.Projektör, tepegöz, tahta vb. ders araç, gereçlerini etkin kullanmaları						
72.Dersler için kullanılan kitap, fotokopi, vb. kaynaklarının olması ve faydalı olması						
73.Dönem başında derslerin programının, hedefinin, içeriğinin açıklanması						
74.Derslerin planlı işlenmesi						
75.Sınav sorularını iyi hazırlaması ve ders içeriğini ölçmesi						
76.Not vermedeki objektiflikleri						
77.Nezaketleri						
78.Öğrettiklerinin mesleki açıdan kazandırdıkları						

Ek 2: Üniversite Öğrencileri İçin Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (3/3)

79.Ders dışında öğrenciye zaman ayırmaları					
80.Gerekli düzeyde ödev, proje, vb. vermeleri					
81.Sınıfa hakimiyetleri, öğrencileri yönlendirmeleri					
82.Davranışlarının örnek, model olması-olmaması					
83.Öğrencinin derse katılımını sağlama başarıları					
Ders Veren Akademik Personel Dışındaki Üniversite Çalışanlarının Değerlendirmesi:					
84.İdari işler çalışanları ile ilişkiler (dekan, dekan yardımcıları, fakülte sekreterleri, bölüm sekreterleri vb.)					
85.Öğrenci danışmanları ile ilişkiler					
86.Araştırma görevlilerinin öğrenciyle ilişkileri					
87.Güvenlik görevlilerinin öğrenciyle ilişkileri					
88.Öğrenci işleri çalışanlarının öğrenciyle ilişkileri					
89.Muhasebe çalışanlarının öğrenciyle ilişkileri					
90.Temizlik çalışanlarının öğrenciyle ilişkileri					
91.Kantin çalışanlarının öğrenciyle ilişkileri					
Öğrenci Profilinin Değerlendirmesi:					
92.Sınıflardaki öğrenci sayısı (az ya da çok oluşu)					
93.Öğrencilerin derse saatinde gelme-gitme düzeni ve özeni					
94.Öğrencilerin ders dinleme, derste oturma kalkma şekli vb.					
95.Öğrencilerin derslere çalışma ve ilgi düzeyi					
96.Öğrencilerin ödevlerini yapma düzeyi					
97.Öğrencilerin bilgi, sosyal, kültürel ve ahlaki düzeyi					
98.Öğrencilerin ders veren kişilere saygı ve sevgisi					
99.Öğrencilerin sınıf içi diğer öğrencilerle iletişimleri					
100.Öğrencilerin sınıfın bütününe uyum düzeyi					

Ek 3: Etik Kurulu Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 26.11.2022-104623

T.C.
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ETİK KURULU
KARARI

Karar Tarihi
25.11.2022

Karar Sayısı
296

Oturum Sayısı
12

Üniversitemiz Etik Kurulu tarafından, Bayburt Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün 16.11.2022 tarihli ve E-83542712-050.99-102429 sayılı yazısı gereği, Bayburt Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı 212233003 numaralı öğrenci Çağrı IRMAK'ın yürüttüğü "Öğretmen Adaylarının Memnuniyet Düzeylerini Etkileyen Faktörler : Bayburt Üniversitesi Örneği" başlıklı yüksek lisans tezi araştırma önerisi üniversitemiz etik kurulu tarafından incelenmiş olup, araştırma önerisinin etik ilkelere uygun olduğuna toplantıya katılan üyelerin oy birliğiyle karar verilmiştir.

Prof.Dr. Ali Savaş BÜLBÜL
Başkan
BELGENİN ASLI ELEKTRONİK İMZALIDIR

Mevcut Elektronik İmzalar

Prof.Dr. ALİ SAVAŞ BÜLBÜL (Etik Kurulu - Başkan) 26.11.2022 11:08

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Nuri TURAN

Tel: :

Faks:

E-Posta: :

Elektronik ağ:

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 4: Ölçek Kullanım İzni

A Öğrenci Memnuniyet Ölçeği Kullanım İzni

3 ileti

Çağrı IRMAK

Alıcı: a

25 Eki 2022 Sal, 18:45

İyi günler hocam, ben Bayburt Üniversitesi Yüksek Lisans öğrencilerinden 19591050519 TC kimlik numaralı Çağrı IRMAK. Doktor Öğretim görevlisi Zeynep TAŞYÜREK danışmanlığında, Bayburt Üniversitesi Öğrencilerinin Memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemek adına yazacağım Yüksek Lisans Tezimde uygun görürseniz hazırlamış olduğunuz "A Öğrenci Memnuniyet Ölçeğini" kullanmak istiyorum.

Arkun Tatar <

Yanıt adresi: A

Alıcı: Çağrı IRM

26 Eki 2022 Çar, 20:48

Çağrı,

İzine gerek yok. İstedikğin gibi kullanabilirsin.

İyi çalışmalar,

25 Ekim 2022 Salı 18:45:22 GMT+3 tarihinde, Çağrı IRMAK şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

Çağrı IRMAK

Alıcı: Arkun Tat

26 Eki 2022 Çar, 20:50

Teşekkür ederim hocam 🙏

26 Eki 2022 Çar 20:48 tarihinde Arkun Tatar şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

ÖZ GEÇMİŞ

İlk ve orta öğrenimini Bayburt'un Arpalı Kasabasında Şehit Fatih KOSTİK İlköğretim ilkokulunda tamamladı. Lise öğrenimini Bayburt İli merkezinde bulunan Bayburt Lisesinde gördü. 2009 yılında Bayburt Lisesinden mezun oldu ve aynı yıl Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliğini kazandı. 2013 yılında bu bölümden mezun oldu. 2021 yılında Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans bölümünü kazandı.

